

DVE RALI ZMERŽNJENOGA JOGNJA

TOMISLAV RIBIĆ

SADRŽAJ

Varaški amarcord	6
DVE RALI ZMERŽNJENOGA JOGNJA	7
oreh vu vunzhajanju	8
o pozaju i oblaki	10
jutro v hosti (Muddy Waters igra blues za zgublene duše)	12
on kaj se spomina z vetrom	14
teta Ljuba i kiklop ženska v hude pripovedi	16
zvečeri buš prišla tiha kot noč	18
soba za spotiranje mertvih reči	20
stare škatule za cipele	22
zbudil sem se v postele poleg Anais Nin	23
čkomina plavoga sveta, Jacques Cousteau	25
put v zimu	27
čkomim, hodim čez hostu, duh Tomaža Pengova skriva se vu vsaki tenji	29
Tomičin oreh	31
slike zvlečene z morja časov	33
zbudil sem se kak Elton John (jen den v življenju)	35
Kalifornija drema	37
galženjaki rasteju v hosti	40
senjal sem Bo Derek kak beži po peščani plaži	42

samina grebe po obloki serca	43
miholsko leto skriva trage mertvih	45
o fabriki i rafungu	47
egzorcist v sobi 237	49
Tomica se pela na morje	50
noč gda je Tomica premišlal o <i>kmici na koncu varaša</i> Brucea Springsteena	52
zadnji tango v Parizu	54
notturmo	56
oni na periferiji	58
višnje z rakije (avanture Tomice kak Old Shatterhanda i Edija kak Winnetoua)	60
gda Gabi popeva <i>Podragaš lasi</i>	62
psihodelično listje jeseni curi kot dežđ po mertvim poli	64
večer gda je Anna Oxa zestavila dežđ i vušla čez moje vuho v misel ter spomešala celu trigonometriju	66
biciklisti	68
1984. metamorfoze	70
senjal sem Jonie Mitchell v šlafroku plavom kot noč	72
noč gda sem pelal Brucea Springsteena na bicklinu čez varaš	74
psihodelični gnom v odkrivenju bitka	75
slike zvlečene z morja časov: o malinam i strahi	77
pogovor o sliki ženske z mačkom v kutu na klupici spod obloka na omotu ploče	79
R.E.M., Imitation of Life	80
psihodelični džuboks	81
kak me je Čepek vupoznal z Catom Stevensom	83

se menje bubotkov nam je za dobiti	85
gripa se zavlekla ze zimom pod tuhcu i igrala se ping pong z menom v samini pred maturu	86
sobe mojih senj	88
v praznoče živim	89
dubrovačko leto a. d. 1977.	91
rekvijem za varaške mlečece	93
noč v provinciji	94
Arsen v Domu železničarov za gimnazijalce protuletje 1976.	96
hrušč v škatulici od šibic	98
Lola	99
Janga hodi po divli strani vulice	100
<i>The Last Waltz</i> kina Park	102
misel plahuta z kreluti	104
z gerlom v jagode	105
škarnicli za račune	107
psihodelični džuboks – revisited	108
senjal sem kak me je Fitzcarraldo prepelal prek brega i kak sem videl čerlenoga ziskavavca v času gda je jemal glive <i>Amanite muscarie</i>	109
Memory Motel, Zagreb 1976.	111
huda Vanda	112
snočka je Holly pisala pismo prijateljici Candy	113
a m'arcord	115
deždeni človek	116

ženska kaj je spirala lasi z deždevnicom	118
življenja krug	119
<i>To be played at maximum volume</i> piše na ploči <i>Lady Marmalade</i> grupe Labelle	121
ničiji sin	123
kristalni glasi se gubiju na poli zvezd	125
nedela	126
Slon i ja, subota v morju jognja	127
v moju kumicu i mene zavlekla se duha friškoga Bezjakovoga koščičnoga olja	129
nemreš navek imeti se kaj hočeš	130
 DODATEK ZABADAV	 131
bonus dodatek	132
film noir 4.	133
vertigo I	134
vertigo III	135
senja I	136
senja II	137
apokalypso	138
apocalypso I	140
električni Jezuš	141
 O autoru	 143
Impresum	144

VARAŠKI AMARCORD

Predi jutra moj mozek dela kot nekši džuboks i z glibine z davnih dnevvov nekak brez reda, *random*, kaj znam kak i zakaj povlači slike i filme, stvarnosne i nadrealne, *koji su kot diktat misli brez kontrole razuma* (A. Breton), pušča ih v kmici sobe gda se išče nesem razbudil, pa se na malomu filmskomu platnu, v glavi, verti dečastvo, živi i mertvi, slike njiv, biciklistov, starih napol zrušenih poljskih hiž, Dravske hoste, napuščenih bunkerov, sajmišča, Bombellesove štreke, slike samine...

Dve rali zmeržnjenoga jognja je film od nepovezanih slik zmeržnjenih, zavustavljenih v cajtu kaj skupa su *kajkaviana amarcordiana*, konceptualni zbir o odrašćanju v malomu varašu zmed leti 1964. – 1984. sprepleten z knjigam, glazbum i filmi koteri su bili del odrašćanja pa ih našivavlem vu verse. Nekotere slike se dupliceraju, nekotere se verneju v nekoterom drugom živlenju.

Probal sem se igrati z rečmi i rock glazbum, z Kajom, vsaka pesem je drugačejši film, *Kaj* kak jezik v evoluciji.

Dugi naslovi pesmi su *hommage* popevkam z dugi naslovi z sedamdesetih let (Pink Floyd: *Several Species Of Small Furry Animals Gathered Together In A Cave And Grooving With A Pict*, ter drugi rockeri: Emerson, Lake and Pamer, Elton John, Meat Loaf...).

Odraščanje v sedamdestim leti gda je oblok v svet bil černo-beli televizor i glazba z radio aparata, kino, kazališće, šport, bicikli, Drava, hosta i melin na Plitvice. Vsi liki i vse kaj napisano se je pripetilo.

Autor

BILJEŠKE

Dve rali zmeržnjenoga jognja – dva rala zamrznutih sjećanja koja tinjaju i ponovo se jednom zapale i vrata u slikama koje nosimo duboko u sebi; **išće** – još

DVE RALI ZMERŽNJENOGA JOGNJA

OREH VU VUNZHANJU

prigibaš se zemli z strgani rokami
kosti ti opadaju kot kometi z nebes
gerliš žuto listje
joči su ti suhe, zaperte
lasi opadaju
skuplam ih za kres, ter se naslonim na tebe
i gledim skupaj z tebum v noči zvezde kak se zavlečeju v tvoj sposušeni kostur
i šepečeju o dnevi gda si bil mladi i zdravi oreh

(gdagda se veter zaplete v njegove lasi i donese nemire v senje o plodnim leti i velkim zdravim orehi z katerim nas je gostil predi neg je dopetnul nebo pa senja o svoji mladosti: o Woodstocku na vertu gda je sused igral bubnje i pripovedal kak je delil sobu v Istambulu z Jimmyjem Hendrixom, kak mu je Jimmy dal persten z velkim čerlenim jekom; o žitku i smerti, o letu lubavi 1968., o pucki i belom zajčeku kaj ga je navek nesla z seboj, onem rockerskom White Rabbitu z popevke Jefferson Airplanea, a največ o mojem odraščanju z njim, o našem korenju kaj je v te zemle zprepleteno)

gledim te v dimu kaj raste daleč v nebesa v nekakovem meglenom vunzhajanju
gda postane nevidljiv mojemu joku i stopi se z noči
gledim te i čutim reči proroka:

za se postoji vreme, vreme za vsaku stvar spod nebesa: vreme za rođenje i vreme za vmiranje; vreme za saditi i vreme za zpuknuti ono kaj je posađeno, vreme za vmoriti, vreme za zlečiti

Izaija 3, 1-8

morti tvoja toplina greje ve zvezde
na tvojem mestu ostaje sam svetli krug žeravki
kak da se vulkanska lava zlejala v te mali krug
i čmiži i čmiži i pred jutro zgledi kak da zvezde spiju na črnemu morju
kak da je celi vesmir zišel v te krug žitka
vse doklam ga juternja rosa ne prekrije z sedefom

BILJEŠKE

oreh – simbol za drvo života; **vunzhajanje** – izlaz, egzodus; **Woodstock** – trodnevni koncert, 1969. g.; **Jimmy Hendrix** – američki rock gitarist; **za vse postoji vreme** – stihove uglazbio Pete Seeger, folk ikona, 1959. u pjesmi *Turn, Turn, Turn* (najpoznatija u izvedbi grupe The Byrds); **čmiži** – tinja; **gdagda** – ponekad

O POZOJU I OBLAKI

pozoj živi večno, mali dečeci ne

Peter Yarrow, Puff a Magic Dragon

deček v tebi pušča papirnatoga pozoja naj lovi oblake
zvlekel ti se z roke v tvoji zmedenosti (kak i dost tega)
kmične hoste loviju ga z debelim rokami v zelenim kriči kmice
zahman šepečeš vetru žoltare spomešane v škatuli žitka
z mrtvim listi lorbeka i suhim figam na kateri spi sol
smejeju ti se ptiči potiho v sebi
opada želud po mehnju kot mladi dežđ
v grabi spi herđavi bicikl spoterganih rebri
na kojemu je dečastvo prepeljalo puni krog
tenja postaje jezero v kojemu se budiju otoki
i zranjaju z vode z beli kučmami od leda
oblačiš oblake v poštirkane vanjkuše
popikavlješ se, gde zletiš rasteju misli
lepiš svete sličice na obloke noči da ne dojdeju tenje nakočenoga zla
bojiš se šepetanja ženske z divlji lasi
kmičnih tenj
černoga moža
reči spisanih po dlani noči
kaj goriju v tvojemu znutrenju, a ti ih ne puščaš vun
nemiri te povlečeju po peroni senj v nekakova huda odkrivenja
pomalo svet odkrivaš i čutiš zlahkotenje
zvuk ceste leno dopira čez pospane obloke kot srebrna mužika

BILJEŠKE

pozaj živi večno... – prepjev stiha a *dragon lives forever, but not so little boys* pjesme *Puff the Magic Dragon* folk trija Peter, Paul and Marry iz 1962. koja govori o vječnom zmaju Puffu i njegovom prijatelju u igri Jackieju Paperu koji odrastanjem gubi interes za imaginarne avanture djetinjstva i ostavlja zmaja samoga, temeljena na istoimenoj poemi Leonarda Liptona; **zmedenost** – zbunjenost; **figa** – smokva; **zlahkotenje** – olakšanje; **žoltari** – psalmi; **mehnja** – mahovina; **želud** – žir; **kučma** – šubara

JUTRO V HOSTI (MUDDY WATERS IGRA BLUES ZA ZGUBLENE DUŠE)

Jezuš i ja hodimo čez juternju hostu i poslušamo ptiče
moja tenja me išče (kak da nje je negdo vkral joči)
veje topola delaju ladovinu
vilinske lasi letiju po zraku
pavučina zaplete roke
poslušamo bluz kaj dohaja z reke
znad nas letiju otoki prevrčujući se v oblake
v šašu šljuke, divlje guske, neznane ptice vseposud
černojočnik šlepa oblake do reke
lovi reči zabludelih ajngelov nad starim betonskim bunkeru
potapla ih v nedoživetim senjam prerano zaspalih dečecov, harcerov
dva-tri persta spod jalove ponjave zemljene spiju tenje zgubljenih duš
zazivajući Jezusa
žuti se steza sposušene trave, dom klopca kaj senja da bu postal čverček
polehko se prevlačimo čez šaš rudi kak smert
nosim molitvu v sebi za zagublene kriče mrtvih kaj zviraju okoli nas
summer time v plavičastomu odhajanju stepa jesen z kreluti
raštrojene senje loviju se po ternju na kaputu obale
zapletene v srebrni plašč pavučine
čuje se le vusna harmonika: *muči me, tak sem žalosten...*
Muddy Waters igra blues za zgublene duše

BILJEŠKE

Trouble in mind, and I'm blue... I'm going down to the river - muči me, tak sem žalosten, idem do reke (Richard M. Jones) – pjesma M. Watersa *Trouble in Mind* iz 1966.;
Muddy Waters – američki blues glazbenik; **hosta** – šuma, mjesto duhovnog pročišćenja, sklada, katarze, suživljavanja čovjeka s prirodom; **čverček** – cvrčak; **summer time** – ljetno

doba; **bunkeri** – misli se na bunkere u Dravskoj šumi iz II. svjetskog rata i grobišta stradalih; **tenja** – sjenka; **rudi** – gusti

ON KAJ SE SPOMINA Z VETROM

Bog zna, gda puše merzli veter
obernul bu ti glavo
James Taylor, Fire and Rain

ni ga več tri dni
iščemo ga
pripovedala je soseda, Perekova mati moji, pod oblokom
išla je žalosna z placa
je pri kakovi flundri završil
nič ni rekel kam ide

iščemo ga
iščemo po polji
po hosti
v dravskomu šašu
po soncu, po deždu
pod ambrelom noči
gde se je skril
morti z oblaki landra
morti v Dravi zlato išče
samo da z ribam ne senja

veje su ga skrile
v zelenom kaputu
z pticami je letel
na sohi se njihal
ve duh njegov po hoste hodi
i z vetrom se spomina

BILJEŠKE

Bog zna - prepjev stiha *Lord knows, when the cold wind blows / it'll turn your head around*;

James Taylor - američki kantautor, autor pjesme *Fire and Rain* iz 1971. posvećene autorovoj prijateljici Suzanne koja je počinila samoubojstvo; **soha** - suha grana na kojoj netko visi; **landra** - luta

TETA LJUBA I KIKLOP ŽENSKA V HUDE PRIPOVEDI

*na mukah buju vsi kaj su videli, a nesu videli / vsi kaj su znali, a nesu znali / tati kaj su krali,
a tobož nesu krali / kaj su vudrili, a da nesu znali / kaj su posilili, vmorili, pobegli / rihtera
zbegli, rihtera potplatili / ve to ne ona kerv slana i kmetska, krležijanska / to bu kerv
brezbožbnih tolvajov, niščenikov i tatov / kaj su čemer nesli / žitke kosili, pa potlam tancali /
kosti slabih glodali / izdumlavci, hmajni prevrtljivci kaj su lizali rihterove pete / vsi rihteri
zaslepljeni z škudami / vse bu to v razvudrenju / celi te kafkanijanski kotel / noži i vilice buju
leteli / pazuzu bu im žrel znutrenje / prekesno bu za pokajanje / non erit paenitentia /
tribunal mortum suscitabit et eos puniet*

pondelek: ledeni noži ničēju po Ljubinom dvorišču, kipec na vuglu z vusti gible, kak da kriči,
z vuha mu letiju kobilice, kreluti drev hičēju sencu na telo stare dekle kaj se giblje, stišče se,
ztiha diše

petek, tri dni predi: vnajmila je težaka kaj polak dežda nikaj ni zbavil, hudi se zbudil v
njemu, špiritni dežd se prevrnul v grome, kmicu i kriče; vlekel je tetu Ljubu po dvorišču

tumori su nabrekli v klipi kuruzišča, mladi praznik je posilil samega sebe:

vse je bilo tren, kot od bunike senja

igral se z tupim nožom prek čela, po glavi

gor-dol, gor-dol, odpirala se suha koža polehko, gda se razlistala

zlati dukati su scureli z lobanje

misilil si je: vmoril sem ju

obrnul se, zakopčal šlic, hitil telo na gnoj, pobegzel kak da nič ni bilo

nerazumlje mu je šepetalo: gdo ti kaj more

plavaju jata rib znad dvorišča, skrivleju se v Ljubinom joku

smaragdne luske drobiju se z oblaka po telu

vanjkuš kravljega lajna čuva nje sen

pokrpali su ju v špitalu, nekak nakrivo

jeno joko je onak malo gor, na čelu

v hižam starih ljudi strah plezi po zidi

z večeri letiju po dvorišču gliljaki, sišēju kerv živini

pucaju veje starih murvi po dvorišči Optujske vulice
 kuružnjaki z oteklimi spomi toneju v sebe
 vmiraju obloki sterganih, sposušenih okvirov, čez spotrte glaže
 megla nosi jesen v sobe kaj več ni ne pamtiju boljše dneve
 sedne se na klimavi stolec i gleda luster z zgoretom žaruljom
 tu več ničega ni za vkrasti: ni eletrike, ni živine
 od tud su pobegli duhi vmerlih i ostavili duhu plesnivoče
 jognjišče je merzlo, pepel se okamenil, sam pavuki pleziju okoli
 pavučina plete firange cajtov zastavljenih v škrinji z kromperom punim cime
 gdeno sam veter prejde, zaigra se z pavičinom, tere i ruži z vrati
 smert se boji takšnih mest
 tu i tam negdo zajde ter se obesi v štali, v škednju, v sobi
 to ni gnezdo ljubavnikov, to ni mesto tatov
 negda je to bil dom
 sam ženska – kiklop v jutri stoji za zamaglenim oblokom, obrče se i gleda
 žutu dunju na kredencu kak truca cajtu
 ter si zvleče z prsti joko i dene ga v kupicu z rakijom
 zvadi zube i zamota v rupček
 poleje stol z petrolejom i vužge šibicu
 sedne si za stol, čaka i gleda praznika kak kleči i trebi komušinje zgubljenih dnevov
 goriju spomini v hiži mertvih v svetu koteroga več ni

BILJEŠKE

brezbožbniki – bezbožnici; **izdumlavec** – čovjek koji izmišlja, izumitelj, mislilac;
omeglavec – varalica; **niščevnik** – ništarija; **razvudenje** – razudba (obdukcija, sectio anatomica); **dumlavec** – čovjek koji spletkari, intrigant; **praznik** – bludnik; **non erit paenitentia** – pokajanja neće biti; **tribunal mortum suscitabit et eos puniet** – prijeki sud će buditi mrtve i kazniti ih; **kobilica** – skakavac; **teta Ljuba** – autorova susjeda; **spomi** – sjećanja; **gdeno** – ponekad; **gliljak** – šišmiš

ZVEČERI BUŠ PRIŠLA TIHA KOT NOČ

I feel so bad I got a worried mind

I'm so lonesome all the time

Roy Orbison; Joe Melson, Blue Bayou

zvečeri buš prišla tiha kot noč
kušovala buš mi pospano čelo
z vusnicam z narisanim dišečim karminom
tiha i dalka v moji samini skrita
z jočimi kaj spiraju tugu z kamenih cvetov
zgledala buš nestvarno
splášena ptica v tebi se zdiže i kriči
kreluti se rastežeju
noč budi zganjke
v tebi spi Trnovčica - pisalo je na ceduljici z kitajskoga kolača
tvoj glas spi v ovi sobi
puščam stare ploče Eagelse, Jacksona Brownea, Neil Younga
i ti si z njimi, tak tiha, tak lepa, čutkovita
oblečena v huipil
zazivaš duhe preteklosti
da zaživi kaj nemre zaživeti
zvečeri buš prišla tiha kot noč
i sova bu stihá, ne pustila ni glasa
strah ju je za tebe, za mene
jene večeri buš došla
snubiti me z drugoga sveta
v protuletje
gda zvezde buju cvele na murvi
diha ljudskoga ne za čuti
a Drava bu oplahnula obale mojih miseli
kaj su odlandrale i zgubile se nad šašom
v snublenju ščuke

plavo vušče je tiho
drugači bubnji čujeju se z dalšine
veter se igra z vejami dreva življenja
po nami siple topli dežđ dobrosložja
noč ti nosi popevke tvojega jape
a meni odelo za odrašćanje

BILJEŠKE

Blue Bayou – pjesma Roya Orbisona iz 1963., pjesma poznata u verziji Linde Ronstadt iz 1977.; **Trnovćica** – Trnoružica; **kitajski kolač** – kineski kolač sudbine s mudrim i lijepim mislima; **plavo vušče** – aluzija na pjesmu *Blue Byaou*; **drugači bubnji** – aluzija na pjesmu *Different Drum*, Linde Ronstadt; **Eagels** – kalifornijska country rock grupa, u početku prateća grupa Linde Ronstadt; **Jackson Browne** – kalifornijski kantautor, jedan od nositelja country rock zvuka 70-ih godina XX. st.; **Neil Young** – kanadski kantautor često surađivao s L. Ronstadt (albumi *Harvest*, *Harvest Moon*); **ćutkovita** – osjećajna; **huipil** – tradicionalna vezena meksička ženska odjeća; **drevo življenja** – drvo života, bibl. drvo znanja koje povezuje zemlju s nebom i predstavlja kartu božanskih kvaliteta; **dobrosložje** – harmonija, sklad; **popevke tvojega jape** – aluzija na *Canciones de mi padre* – pjesme moga oca, album Linde Ronstadt iz 1987.

SOBA ZA SPOTIRANJE MERTVIH REČI

*beli prah nosiju tri krala / bludiju po orsagu od pet, šest rali / nosiju betega koren / bitek
vničen, vmoren / žveplaju vino z svetega Grala / v hiži lotrije ni cesarskoga bala / meštri su
zvlekli hude meštrije / vino cikne v oštarije / vekivečni himbeniki / kerv pretačeju v pivnici /
vmivaju nad kadaveri roke / se skrivaju z lepim rečmi / popevka brez glasov, pelinvoda, kesni
film/ černi kajzer po cesti hodi ter „gledi kak igla išče još jenoga“*

ne čutiš več sebe v sebi
čkomina postaje tvoje ime
drakonidi sipiju z punikvi vesmira
prevračaju se v kristale i sipiju vu vejami tvojih rok
jutro ti nosi korunu od mraza
zaklenul si vrata sobe i ve se skrivaš
kmica zida saminu, zlatna kača ruje po venami
čemerljivost se gnezdi v kervi
krič z druge sobe gubi se v tebi
plimu v telu čutiš, to več nesi ti
červi grizeju možđane, žulja te vsaka misel
labirint vu vuhu se zapira, zvuk v endolimfi se topi
telo ti deršče
prah smerti nosiš na dlani noči
denevir igra bobnje v tvoji sobi
premeče te po posteli
ponorela misel nemre najti reči
hude slike zviraju odvsikud, nemiri se rojiju
reči letiju kak ose okoli tebe
mečeš se za njimi po podu, loviš ih z rokami, gutaš
zaletavaju se v kmicu
nigdo ih nemre posložiti nazaj
spotiraju se po zidi od samine
kristali noriju v telu
kervava šprica leži na podu

v beli sobi budi se smert

BILJEŠKE

orsag - država; **bitek** - bivstvo; **lotar** - zločinac; **oštarija** - krčma; **himbenik** - obmanitelj; **kadaver** - lešina; **denevir** - sablast; **samina** - samoća; **gledi kak igla išče još jenega** - prepjev stiha *I watched the needle take another man* (N. Young); **Needle and the Damage Done** - pjesma Neil Younga iz 1972. s albuma *Harvest*; **drakonidi** - meteorski roj kojemu je radijant u zviježđu Zmaja; **zlata kača** - asocijacija na zlatni šut (overdose); **punikve** - vrtače; **krič z druge sobe** - dio stiha iz pjesme grupe Indexi - *Plima* (S. Kovačević); **čemerljivost** - depresija

STARE ŠKATULE ZA CIPELE

Looking through some photographs

I found inside a drawer

I was taken by a photograph of you...

Jackson Browne, Fountain of Sorrow

stare škatule za cipele skrivaju černo-bele fotografije

i mervice keksov na flajšmašine

gdo zna od gda

stare škatule za cipele spiju v kmici spod materinih zimskih kaputov, sakoov

rasparanih šlafrokov, zbledelih balonerov, starih štumfi i kombinea

spiju i senjaju svoje pozablene dene

fotografije zmešane z rolami filmov, računi za vuglen, starim režijskim kartam

bojiju se svetla

kak da im svetlo jemlje dušo i liki nestajeju

prevrčeju se v tenje

zato i jesu v škatuli

vu vekivečni kmici

ponegda postaneju nestrplive i

hlepe za malo svetla, z jočmi kaj bi ih pogledale i rekle nekakovu malu, toplu reč

za vse žitke kaj več postajeju tenje v spomini

a živiju sam v stari škatuli od *Astra* cipelov

BILJEŠKE

Fountain of Sorrow – pjesma američkog kantautora Jacksona Brownea iz 1974. s albuma *Late for the Sky*; **Astra** – propala tvornica cipela; **hlepe** – žude

ZBUDIL SEM SE V POSTELE POLEG ANAIS NIN

zbudil sem se v postele poleg Anais Nin
velkoj, z ramom od kovanoga železa
z parom zlatih golubov na nje
z spletenim železnim beršljenom
i japonskim đundži na zeleni listi
zbudil sem se v postele z Anais Nin
bila je v japonskom kimonu
kot gejša
čitala mi je odlomek o Germaine z *Rakove obratnice*
zažmirel sem od svojih laži (moje reči prevrčanju misli v srebro)
mrti zna da sem nomadi čital tajne njenih dnevnikov
zbudil sem se v postele z Anais Nin
v telu Henryja Millera
v mlakomu pariškemu jutru
dišala je po zapelivom parfemu
kaj zazivle muškoga na praznost
čul sem kak šepet na telefon
zbudil sem se v postele z Anais Nin
v telu kralja Salomona
štel sam nje reči
da *serce človeka najde svoj put, a sam Jahve*
upravlja z njegovimi koraki
rodil sem se v postele poleg Anais Nin
v času njenega zhanja
jognjene ptice čutile su praznoče sveta i
nosile droptice njene duše v gnezda nebeskih host
vutočišča neposlušnih vetrov da ih raznesejo
argonautem na dar

BILJEŠKE

Anais Nin – francusko-kubansko-američka dnevničarka, spisateljica nadrealističnih romana, kratkih priča i erotike; **Henry Miller** – američki pisac; **Rakova obratnica** – roman H. Millera iz 1935.; **Germain** – lik iz romana *Rakova obratnica*; **da serce človeka...** – korištena izreka kralja Salamona *srce čovječje smišlja svoj put, ali Jahve upravlja korake njegove* (Izr 16,9); **đund** – biser; **zapeliv** – zavodljiv; **praznost** – blud; **praznoća** – ispraznost, taština, praznina

ČKOMINA PLAVOGA SVETA, JACQUE COUSTEAU

zakaj se bojiš plavati v gliboki vodi
na otpretomu morju v rano jutro gda je friško a ono te zove
i plaža je prazna kak puščava
sonce ni išče v zenitu
i nema morskoga pesa kaj bi ti odgrizel nogu
ni to film, ni to američki horor
morti te je strah roniti gliboko ve gda nemaš kotrigu na desni roki
i boli te ona na levi roki
morti pukne i ona ter se neš brigal
zaroniš, sol na vusnici, naglo zroniš i pogleč
friški komadi na plaži mažeju se z kremam
vražje čehinje, tetovirane spod pupka
spirsingerane tam i tam
ni te več strah plavati zran ni roniti
v glavi ti se mota reklama za Pipi
a ti v podmorju, plavomu, breskončnomu
pod vodom si z ribam kot v filmu
čkomina plavoga sveta, Jacques Cousteau
roniš, misel ti nori
alge, morski vugorki i nebo se spaja z tebom
hladi ti misel, vražji huncut jeden
a tvoja draga, gde je
(v tem hipu ni draga nek hurma kaj se je tak rano zdigla)
odjenput nad tebom
kmični oblak na luftmadracu zaklanja plavo jutro
i vubija senju da buš pil onu lit kaj se zove Pipi

BILJEŠKE

horor – strava, film strave; **Jacque Cустeau** – francuski istraživač mora i redatelj dokumentarnih filmova o podmorju; **spirsingerane** (od piercing) – pojam koji se odnosi na bušenje ili oblik modifikacije određenih mjesta ljudskog tijela; **Pipi** – osvježavajući gazirani napitak s okusom naranče zapamćen po televizijskoj reklami s Anom Sasso; **hurma** – bedača, blesača, glupača

PUT V ZIMU

četiri je zjutra, konec grudena...

došli buju, govorila je mati
došli buju fačuki
i odnesli buju na sever slike brezskerbni dnevov
nestali buju im tragi prekriti z listjem beline
veter bu vtihnul naše glase i prevračal ih v kristale
osluški bumo šepet snega v sobam od leda
bojali se kmice
jednoga dena, gda se zbudiš, duha bu zginula v korenu repe
nosnice buju suhe
a znaš da pes suhih nosnic ni zdravi pes
došla bu zima, odjemput, nepozvana, ledena i duga
donesla bu dugocajtje
cepal buš dreva v šupi i očutil leta v križi
kaj te polehko vlečeju k zemli
nokti ti buju pričeli menjati farbu od indigo na černo
koža bu ti se listala, ostala suha, spucana
gift bu se vlekel po zglobi
tvoja pripoved bu zestala, slike i svet buju vtihnuli v hipu
pamtil buš sam zadnju sliku
kamion stoji na cesti, dečec rivlje triciklin
susedi pripovedaju pred haustorom
ternac čaka protuletje
roke ti se predajeju na putu za sever
gda merzlina proredi tvoju misel
vse postaje bela senja
v tvojimi lasi

BILJEŠKE

četiri je zjutra... – slobodni prepjev stiha *It's four in the morning, the end of December...* pjesme Leonarda Cohena *Famous Blue Raincoat* iz 1971.; **gruden** – prosinac; **dugocajtje** – dosada; **brezskerbni** – bezbrižni; **prekriti** – zameteni; **gift** – otrov; **hip** – tren

ČKOMIM, HODIM ČEZ HOSTU, DUH TOMAŽA PENGOVA SKRIVA SE VU VSAKI TENJI

Šli so tiho brez zvena
lažni angeli sreče
polni blata na dnu srca
Tomaž Pengov, Potovanje nespečih

čkomim, hodim čez hostu, duh Tomaža Pengova skriva se vu vsaki tenji
i hiče v Dravu reči kaj postajeju otoki
zeleni oblaki rasteju z njih
čkomim, hodim čez hostu, duh Tomaža Pengova skriva se vu vsaki tenji
i šepeče
o *Cesti*
o *Domaji*
o *Potovanju nespečih*
Epistoli, Lažnim angelima sreče
reči su zrak kaj ga vudišem
lovim ih z rokami i zapiram v dlan
da ne potoneju v glubinu
čkomim, hodim čez hostu, duh Tomaža Pengova skriva se vu vsaki tenji
one rasteju, gubiju se
odhajaju, dohajaju, zvoniju
slike hoste se menjaju
ve je jesen, ve protuletje
listje mi raste z dlanov, listje vene v lasi
veje su moje vre kerhkih kosti
čkomim, hodim čez hostu, duh Tomaža Pengova skriva se vu vsaki tenji
išče ju zgubljeni dečec koteri čuti saminu ceste
čkomim, hodim čez hostu, rađam se i vmiram sto krat v denu
poslušam: preteklost curi z veji kot leplivi dežd
vlečeju se za menom pozoji od škarnicpapera čez leta do hipa
gda se buju naši duhi zišli v nekoterom od naših odputovanja

BILJEŠKE

Tomaž Pengov – slovenski kantautor, pjesnik, 1973. snimio *Odpotovanja*, jedan od prvih i do danas najznačajnijih kantautorskih albuma na rock sceni; **Cesta, Domaja, Epistola, Potovanje nespećih** – nazivi pjesama s albuma *Odpotovanja*

TOMIČIN OREH

noč ga kiti ze zvezdami gda spi sam z vejami kaj ronijo po škurinam vesmira
mati veli da su mu veje preslikane na korenje
koje čuti globoko spod sebe
i hladi si gležnje na obalam hada
podeval sem po njemu kartonske hižice za ptice
spodi sem del žlaburaču
vertnoga maloša brez nosa
i spotrtu glazbeno škatulo z duplikati slikic *životinjsko carstvo*
vesil sem plahte na štrik
okoli njega naj se zluftaju moje senje
naj ostaneju čiste, detinje
zvezal sem za veje papernate pozoje naj ga čuvaju
spodeval listeke z rečmi po plotu da ih veter raznese po celomu svetu
napisal sem: posluhni, oprosti, žal mi je
naj ih nosi vsemi
i harceri i pticam
i ribam v rekam i pozoji v bajkam
i žejnim i lačnim, nesrečnim, i živim i mertvim, sirotima, betežnima
i krivovercim
naj ih skupiju, posložiju i najdeju njihov smisel, če ne, naj smisel najde njih

čital sem po letu knige na deki v sence njegove mladosti i odraščanja
i rasel sem i starel z njim v isti čas
i *razmel kaj mi je štel reči, gda je terpel v svoji žalosti*

BILJEŠKE

veje – grane; **i razmel kaj mi je štel reči...** – prepjev stiha *now I understand what you tried to say to me and how you suffered for your sanity* pjesme Vincent (Starry, Starry Night) Dona McLeana iz 1971.; **škurina** – tamna tvar, energija svemira, nevidljiva uređajima (tvar

koja vjerojatno pridržava duboke dijelove svemira na okupu da se ne razlete); **žlaburača** – glinena fućkica na vodu ili ptičica na vodu, tradicijska igračka u obliku ptice ili kokoši

SLIKE ZVLEČENE Z MORJA ČASOV

*sediš v plavi sobi / razglednica v obloku pripoveda o otoki i morju / merzlina prihaja z vesti
kaj ih šepeče ščerbavi prorok / bleda lica iščeju se v kmici / morti je konec sveta/ prevračaš v
miselim kaj postaju zeleni vir / senjaš o maloj ptici / dalkim kraji i zgublenu denu /
polehko se predaješ / gliljak se gosti v fajtni posteli i pije tvoju karv za večeru / „naj sem
proklet, tvoj duh me zopet naganja“*

zišel sem te vu varašu, predvečer
lovili su se naši pogledi na vsakomu vuglu
od hotela Istra do Šanjekove mesnice
nahajal sem te v kinu, v kazališču
na *Emeričkom*, Šnajderovim *Metastazam*, Čehovlevom *Galebu*
v Dučanski vulici, na Korzu
polehko blede v meni ona slika gda sem te pelal z Drave na gepektregeru
staroga biciklina
večer predi si odišla na morje
veter je nesel pesek puščave, leto, dva predi Černobila
i to je bilo vse
par reči zmenjenih
ionak nič ni bilo, sam zbogom
sam zbogom je hrepenjenje, morti konec kratkoga filma
spomenki se razvlačiju kak žvakača guma
nosiju dijamante i herđu
vlečeju v sebi nekakovu černinu od kotere bežim
več ne razmišlam o nami
gledim z morja razglednice
otokov na kojim nigdar nisem bil
kraje v kotere nigdar nem išel
vse nestaje v slici sonca znad bregov
gda iščem *zbirku jagodičastih škrla*
po griči zgubljenim vu vremenu *kenozoika*

BILJEŠKE

naj sem proklet, tvoj duh me zopet naganja – prepjev stiha *well, I'll be damned here comes your ghost again*, pjesme *Diamonds and Rust* američke kantautorice Joan Baez iz 1975.; **Emerički, Metastaze, Galeb** – predstave Narodnog kazališta August Cesarec u Varaždinu koncem 70-ih godina; **gda iščem zbirku jagodičastih škrla** (*dok tražim zbirku bobičavih škrljaca*) – stih iz pjesme *Kenozoik* grupe Idoli; **grič** – klisura, stijena, brijeg

ZBUDIL SEM SE KAK ELTON JOHN (JEN DEN V ŽIVLENJU)

čital sem denes vesti, o, dečec
četiri tisuč punikvi...

... se odprlo i potlam
zbudil sem se kak Elton John z frizuru Rogera Daltreya
i srebrnim škornji z visokom petom
z hlačam i rubaču z gliteri, o, dečec
Lennon i McCartney su špilali kitare
zdigel sem se z kauča
nisu se obračali za menom
odišel sem v drugu sobu i
gledal černo-beli film *Sabotaža*, o, dečec
žulale su me srebrne električne škornje z visokom petom
zuval sem ih
kak da sem zuval sebe z Eltona Johna
ostal sem sam na podu z krvavi pet
i zmoklom frizurom
videl sem čez oblok černojokog v zahajanju
bubnjalo mi je vu vuhi
slika sveta se zgubila vu viheru kakofonije vesmira
bombe su opadale z veji jutra
vmirale su reči v hižam kaj rasteju z vulkanske lave i plaziju jezike oblakem
rušili su se aeroplani, cepelini
vse je bilo raštmano
orkester, misel, slike, varaška kapela
negdo je rekel da je to sam jen den v živlenju
gostil sem se za stolom z lačni ajngeli kaj su zarajtali kreluti
ter su se skrivali na čeke v glibini hoste
spremerzli, mokrih rok od suza, v čakanju pokore
onega jutra gda sem se zbudil v telu Eltona Johna

BILJEŠKE

čital sem denes vesti, o, dečec... – prepjev stiha *I read the news today, oh, boy / four thousand holes* (Lennon; McCartney, *A day in a Life*) – pjesma grupe The Beatles iz 1967.; **potlam** – i onda, kasnije; **Elton John** – britanski glazbenik; **električne škornje** (electric boots) – čizme iz pjesme E. Johna *Benny and the Jets*; **Roger Daltrey** – britanski glazbenik član sastava The Who; **o, dečec** – aluzija na dio stiha *oh, boy* iz pjesme grupe The Beatles *A day in the Life*; **škornjam z visokom petom** – aluzija na album grupe Time *Život u čizmama s visokom petom*; **Sabotaža** – *Sabotage*, film Alfreda Hitchcooka iz 1936.; **stih bombe su opadale** – odnosi se na muzičke fragmente pjesme grupe The Beatles *A day in the Life* (orkestracija nastala pod utjecajem kompozitora avangarde K. Stockenhausena, L. Beria i J. Cagea, producent G. Martin); **zmoklom** – mokrom; **čeke** – čeka (lovačka)

KALIFORNIJA DREMA

*Kalifornija drema v mojem bitju / vu vrtu, pod jabukom, hruškom / moja soba je zeleni ocean
/ oblačim rubaču leta / Kalifornija drema / i to listje kaj polehko opada kak v pesmi grupe
The Mamas & the Papas prekriva se z pozabom / Liz več ni tu/ ve z aeroplana gleda brege i
puščavo Mojave / ocean kaktusov i agave / od leta je sam ostal škarnicl od levisic zaleplen na
zidu znad moje glave / prevelke levisice i lihtplava Ocean Pacifik rubača za surfanje po
tenjam preteklosti / ploče Jacksona Brownea i Joan Baez, duha drugačega sveta skrita v mali
fлаšici Harris & Harris parfema od sandalovine i flaša Kahlúa likera*

donesla je duhu Kalifornije v to brezmerno leto
pripovedala je o Carole King
Crosby, Stills, Nash & Youngu
i Jacksonu Browneu
tega leta sem napravil svoj prvi krug po Korzu
i počel svet gledeti z drugačeši jočmi
Kalifornija je dremala v meni
na kartam, na slikam, v pismi
odperla je jen drugi svet z svojim pripovedi o velikim cestam
velkim vali, oceanu, o peščanim plažam, o palmam
v mojem malom svetu kaj bi stal v škatulu za šibice
omejenom z vulicom i vrtom
pelal sem ju po dravskim rukavci, bajeri
hoste, groblju, cirkvam
po varaškim pokockanim vulicam kotere kak da su zišle z popevke
Simona & Garfunkla *Sound of Silence*, otergnjeni zvuk čkomine
Liz i ja v jenom letu na biciklinimi
daleč od *fast fooda* i *Los Angelesa* (pri nas ni *fast fooda*)
daleč od *highwaya* (tu ni *highwaya*)
daleč od brezkončnih peščanih plaž
tu je leto na Varteksovim bazeni
tu se dela od šest do dva
tu su susedi kotere poznaš

tu navečer ne raste strah po vulicam od vuličnih bandi

tu je Dravska hosta

četiri, pet slastičarnic

španciranje gor pa dol po Korzu od šest do osem i

v pol devet *the end*

tu je žitek vusporeni film

ni puno ni rocka ni rola

večer živimo pred televizori

za stolom v kuhinji

na klupici vu vertu

razvlekla je dalšine v meni

navlekla me na Kaliforniju

i onda gda sem se zmisлил da bi mogli išče prejeti

z biciklini do staroga rimskoga mosta na Plitvici

Liz več ni bila tu

dobil sem nazaj svojo sobu

ve mi je nekak drugača

kak da se Kalifornija preselila v nju

kmica je, oblok je pripret

spuščam drvenu roletu, vugnem firangu

z verta dohaja friški večernji zrak

komarci zujiju

nostalgičen sem gda gledim slike

puščam ploču *Diamonds & Rust*

Joan Baez popeva Jacksona Brownea *Zviranjek žalosti*

tonem v nekakov polusen i čutim

duhu Kalifornije, parfem *Harris & Harris* od sandalovine

duha americana z levisic i majic ni zišla

prešlo bu skoro ovo dugo toplo leto

postal bum brucoš v jesen 1978.

a misli mi buju ostale zaroblene v nepoznatomu hotelu California zanavek

BILJEŠKE

The Mamas & the Papas – američka grupa poznata po pjesmi *California Dreamin'* iz 1965.; **Sound of Silence** – pjesma američkog folk dua Simon & Garfunkel iz 1965.; **Joan Baez** – američka kantautorica, folk pjevačica, aktivistica; **Jackson Browne** – američki kantautor; **Diamonds & Rust** – album Joan Baez iz 1975.; **Zviranjek žalosti** – pjesma *Fountain of Sorrow* Jacksona Brownea iz 1974.; **Liz** – sestra iz Los Angelesa koja je provela ljeto u Varaždinu; **americana** – opisivanje kulture Amerike; **Hotel California** – hit grupe The Eagles iz 1977.; **brezmerno** – beskonačno

GALŽENJAKI RASTEJU V HOSTI

*kaj ih je mučilo / kaj ih je morilo / kaj ih je nateralo / koter sila ih je zela / kaj se je
preobrnulo v mislih / klatiju se na tenkim soham / ve su kot duhi / kot veje sposušene /
njišeju se / po njimi semenke platan opadaju / poslušaju sam sove huk /nočni muk kole šum
ponorele reke / „na cesti poleg hoste veneju neveste za muže“*

hodimo po hoste
sledimo trage
iščemo Pereka
zginul je, ni ga najti
hodimo polehko
ptiči lučeju z gnezda
kak da se hosta skriva pred nami
hodimo, gledimo okoli
a znad nas zeleni oblaki hoste
odpiraju se na mestim gde
štriki visiju po soham
njišeju se tela
Pereka, Nenija i Tončeka
morje tel zaziva Jezusa
galženjaki obernutih joči iščeju zveličenje
veter merličnjak ih njiše
cipele im opale, ve su hiža mišu
njišeju se odpretih vust
ne puščaju glase
zgašnjene joči oblakem su dom

BILJEŠKE

galženjak - obješenjak; **morilo** - mučilo; **merličnjak** - živi mrtvac; **Perek, Neno, Tonček**
- mladi susjedi koji su se objesili; **a na cesti...** - slobodna interpretacija stiha *zraven ceste*
rastejo, neveste, za može - pjesme *Rastemo* slovenskog kantautora Marka Breclja s
festivala Opatija 1974., s albuma *Coctail*, 1974.

SENJAL SEM BO DEREK KAK BEŽI PO PEŠČANI PLAŽI

senjal sem Bo Derek kak beži po peščani plaži
moj pogled beži za njom
obernula se
pogled joj je zestal v meni
senjal sem Bo Derek kak beži po peščani plaži
poleg oceana, pod bregi palmi, po plaži od tisoč plavolasih bikinov
(*o, tak bi štel da bi se pucke bile kak te kalifornijske*)
zdigla je plimu v oceanu
ostal sem brez diha
senjal sem Bo Derek kak joj je tenja prešla prek mene na peščani plaži
bežal sem polehko za njom i tonul v pesek čkomine
(zgublene rečenice brez glagolov su prazen rudnik miseli
nezgovorenih reči kaj sme ih zarajtali po peroni mladosti
aorist preteklosti v kronikam skritopisca, sufliral mi je vitiznanec)
senjal sem Bo Derek kak leži poleg mene na plaži
zatresla se zemla, zestal je svet v našem edenuvanju
pesek je gutal palme i brege, deklin bikini
viher je nesel listje, latice rož, vtaplali su se čistači bazenov
ostal sem sam na peščani plaži po kateri je bežala Bo Derek
v senjam o Kaliforniji, zemli jezero bikinov i Bo Derek

BILJEŠKE

I wish they all could be California girls / tak bi štel gda bi se pucke bile kak te kalifornijske (B. Wilson; M. Love) – pjesma grupe The Beach Boys iz 1965.; **Bo Derek** – američka glumica poznata po ulozi u filmu Blakea Edwardsa *10* iz 1979.; **sverž** – grančica; **skritopisac** – čovjek koji potajno bilježi događaje; **edenuvanje** – rajsko življenje; **vtaplali su se čistači bazenov** – aluzija na soft porno serijal iz sedamdesetih godina *Doživljaji čistača bazena*

SAMINA GREBE PO OBLOKI SERCA

samina je kaput koteri nosiš

Loneliness is the coat you wear

Bob Crewe; Bob Gaudio, The Sun Ain't Gonna Shine (Anymore)

gdeno mi se čini da samina grebe po obloku v svoji breztelesnosti
zakaj si znovič tu, pitam ju
samina čkomi navek, zavleče se v globine moždanov
ona nema reči, ona je kot nevidlivi plašč kaj prekrije tvoje bistvovanje
predi neg zima zapre svet pod jenim krovom pa sumra začne klicati
z božičnom šenicom
gdo si, pitam ju
si kniga koju hočem pročitati sam da te otiram, a nejde
(mati veli: samina je pes na vuglu)
gda te čutim znam gdo si
ti si čkomina v sobi
žulj na sercu
čemerna hiža kaj skriva mokre zide, mesto počinka senca mertvih
gripa, ospice, roka v gipsu
se si v istom času: mladost, starost
imaš parkle pozoja
giftaš misel
vugibam se od tebe, a nemam kam
nemam sobu za pobeg
nudiš mi svojo goloto da mi dotikava telo
glodeš me do kosti
(se mi zgledi da gdagda kak vuk samotnjak šanta po puščave duha)

BILJEŠKE

The Sun Ain't Gonna Shine (Anymore) - pjesma grupe The Walkers Brothers iz 1966.;
gdeno - ponekad; **sumra** - tjeskoba; **šanta** - šepa

MIHOLSKO LETO SKRIVA TRAGE MERTVIH

*vehnule su senje, vehnule su tenje, vehnula je fijolica, ftihnula je glazba, dva mladeniča
Drava je zela, stara Močnikica v černini sedi, televizor gleda, još v senjah sneva kak voda
nosi njihova tela, vehnula je Jakica, vehnul je smisel, zganjke rešava, zaklenula je vrata
njihove sobe, tam več ne kroči, sam sonce čez spoterto steklo gleda kak slika dečkov na zidu
bledi / vehnule su senje, se su vekše tenje / reka žoltare nosi: „mutna reka, tvoja mutna voda
zela mi je dete“*

sam reka more zbrisati glase i slike
onih kaj ih je odnesla
kervavih stopal hodim i poslušam
zgublene glase susedov
tenje im šepetu po Bombellesovoj štreki
iščeju obrisače, rubače, natikače
rečni zloduh ih je skril
zaronil sem v Dravu
ohladil misel
zronil bi v nečijem drugom telu
bil bi čuvar plaže, spasilec nesrečnih duš
ribiči se skrivaju v šašu
komari napadaju
glava mi je puna, puknula bu
od gravitacije, hibernacije, levitacije
ronim čez miholsko leto suho i žuto
krizanteme nosiju alergije
maloši se skrivaju pod korenima topola
negdo odhaja z čonom
čujem veslo kak roni v reku
zranjam z Drave v telu zlatoga kuščera

BILJEŠKE

Moody River – *Moody river, your moody water took my baby's life* (Chase Webster) – hit pjevača Pat Bonea iz 1961.; **Bombellesova štreka** – plemićka obitelj Bombelles je 1919. sagradila uskotračnu prugu u dužini od dvadesetak kilometara od Vinice do Varaždina za izvoz svojih agrarnih proizvoda; pruga je 1937. demontirana, ali su u Dravskoj šumi ostali dijelovi pruge do početka sedamdesetih godina; **Jakica Močnik** – susjeda, učiteljica kojoj su se oba sina utopila u Dravi; **čuvar plaže** – aluzija na film Gorana Paskaljevića *Čuvar plaže u zimskom periodu* iz 1976.; **napomena uz sliku ronjenja** – kad čovjek dotakne licem hladnu vodu doživi tzv. metamorfozu, zaroni li, ritam srca se usporava, a mozak prelazi u meditativno stanje te ima osjećaj pripadnosti dijelu vodenog svijeta (gravitacija, hibernacija, levitacija); **zranjam z Drave v telu zlatega kuščera** – preobrazba u zlatnog guštera i aluzija na poemu Jimma Morisona *The Celebration of the Lizard*; **kuščer** – gušter

O FABRIKI I RAFUNGU

fabrika se spominja lepših dnevor
ter senja o smiseli žitka z otprti jočmi
o cajti gda je dihala, a ni derhtala
gda je jezero ljudi vsaki den senjalo z njom
gda su ptiči delali gnezda na rafungi
vsako jutro je odpirala velku lesu
pola spred njom punila su se z bicikli
ve su puna herđavih štenderov
vmiraju pred njom
fabrika se zaprla v samu sebe
letve po obloki, lokoti na vrati
čez deždovnu noč čuje se njen krič
gda se črep giba a rafung nebo išče
potiho vmira, prazna i zapuščena
dom je denevira
zrušili buju me – šepeče brezkončnosti vesmira
zvezde nje gerliju lasi
rafung je štel prijeti nebo za zadnjič
došli su ščera i podrezali ga
vmira v duši i potiho fučka
koprive mu ližejo pete
veter se spomina z njim
ptice mu popevaju vuspenku
a on senja zrušenu staru hrušku
i fučka niz veter jer je odnavek bil tu

BILJEŠKE

So whistle down the wind for I have always been right there – *i fučka niz veter jer je*

odnavek bil tu (Tom Waits) – slobodna interpretacija stiha američkog glazbenika Toma Waitsa iz pjesme *Whistle Down the Wind* iz 1992. (verzija pjesme Joan Baez s njenog istoimenog albuma)

EGZORCIST V SOBI 237

Edo je rekel da idemo v kino glet nekakovi horor, tu noč nisem dugo mogel zespati, vse mi se vertelo v glavi, znova i znova, vse te hude slike več nemrem zbrisati, sam se vertiju, pustile su pregliboko korenje, strah se v meni koti: poltergeist; vse ruži, noži i vilice letiju čez sobu, zapikavaju se vu vrata, živi i mertvi zviraju ze zidi, kerv curi z plafona kot leplivi dežd, zombiji se budiju, zlate kače z Queimada Grandea okoli stola kružiju, gliljaki ružiju; vrag je vušel v susednu hižu, stolci se pomikaju, vrata odpiraju, Jezuš se klima na križu, Pazuzu je zašel v sobu 237; drempavi ajngeli v ajngelovku vlovleni, deršču, kreluti stepaju, od straha ščiju, kadaver pod tušom se smeje, Regan vrišči, glavu preobrača, stolci se premikaju, vulkan riga pepel, černi dim prekriva svet, Pazuzu bi štel ze znutrenja ziti, je to Omen: kriči biškup – konec sveta; zapiram obloke, stiščem se v postele, slike sam zviraju, ne daju mi mira; vrag je vušel v susedovu hižu, stolci se premikaju, vrata zapiraju, živi mertveci vseposud zviraju...

Edo je pak rekel da idemo v kino glet nekakovi horor, glavu sem preobernul i rigal sem ogenj po varašu i poslušal glas: *moreš me zvati Lucifer, kajti, štel bi biti malo vuzderžan...*

BILJEŠKE

poltergeist – paranormalni fenomen koji se iskazuje kao fizička manifestacija psihičkog uzroka; **Queimada Grande** – otok zmija kod Brazilske obale; **Pazuzu** – prema asirskoj mitologiji bog demona vjetra; **soba 237** – soba iz filma Stanleyja Kubricka *Isijavanje* iz 1980.; **Regan** – lik iz filma *Egzorcist* Williama Friedkina iz 1973.; **ajngelovka** – neologizam: krletka za anđele; **Omen** – kob, dobar ili loš predznak, predskazanje (horor film Richarda Donnera iz 1976.); **moreš me zvati Lucifer kajti štel bi biti malo vuzderžan** – slobodan prijevod stiha *Just call me Lucifer, 'cause I'm in need of some restraint* iz pjesme *Sympathy for the Devil* (M. Jagger; K. Richards) grupe The Rolling Stones; **vuzderžan** – suzdržan

TOMICA SE PELA NA MORJE

pelam se po dvorišču na triciklu z obešenim materinim cekerom
Ruf ide za menom
pelamo se na morje, v Split
moji mi se smejeju
dvorišče je morje, a vert čarobna hosta od ribizla, paradajza, kuruzišča
belega brezovog lugaša
japa farba gajbu za piceke v sence ranoga jutra spod hruške
Ruf i ja kružimo okoli gajbe na putu za morje
nigdar nesme bili tam
susedi su na morju, vsi zvun nas
kakovo je morje Ruf, pitam pesa
on se sam smeje, maše z repom i ide za menom
pelam se na morje na triciklu
prerasel sem ga
ne pedalim neg se odrivavam z nogam
išče sem v pidžami
japa me slika z fotoaparatom
hruške curiju z dreva na putu za morje
ose se slastiju z njimi
došli sme do plehnatog korita za veš
gledim vodu, moje sporušeno leto leska se srebrnoplavo, zamišlam morje
sedim na triciklu z nogam v koritu
gladim Rufa
došli sme, velim mu
Ruf veselo maše z velkim repom
a ja čakam Dolenčićevog Markeca
došel bu ter se bumo igrali z drveni konjeki

BILJEŠKA

lugaš – sjenica u vrtu

NOČ GDA JE TOMICA PREMIŠLAL O KMICI NA KONCU VARAŠA BRUCEA SPRINGSTEENA

v noči znad varaša gda sme iskali kmicu na njegovom koncu
vu vse naše norije gda su nam joči bile vekše od mladosti
z dlanov noči se trusila jesen (v sobe, na pola, v nas)
v čkomini hoste gubile se reči

v noči znad varaša gda sme iskali kmicu na njegovom koncu
i skrivali se spred svojih korakov splašeni spod zvezd
gda su vulice bile breskončne srebrne kače
vsako malo sme zestali, vužigali cigaretline
i pripovedali svoje kratke žitke megli i cestam
kaj su se budile pred nami
v noči znad varaša...
vse je vre bilo zaperto
i lese i hiže, obloki, škednji, koci, kerčme

*(zmislim se sto duš v iskanju sebe, sto belih tenj v zginutju, v stopu kaj ih prati sto duhov
splasjenih, sto duš nemirnih v iskanju sebe, na spoterti štreki kresnice im vmivaju joči)*

v noči znad varaša gda smo iskali kmicu na njegovom koncu
tam gde trošne hiže pripovedaju z svojim spucali fasadi o smiseli žitka
a stekli cucky se zaletavaju na vse živo kaj prejde po cesti
v grabi na periferiji plašiju se velikih vod Drave kaj im je gerlila pete
nagnuti obloki z kartonom mesto spotertoga glaža skrivaju duhu smerti
znad njih veje hoste prideržavaju meandere zvezdišča
hiža vumetnika na rubu hoste, v rupi, spod Bombellesove štreke skriva
totem črnega Jezusa na plavomu stupu, koprive v dvorišću
svetišće nepriznanih, odhičenih, raštrojenih, zgubljenih
kaj se doškuljiju po starim bunkeru poley Drave
i skrivlaju od svetla, kmice, od sebe, vraga i Jezusa v svoji špiritnim odhajanji
duha v zemlenim sobam
tak daleč od hiž od glaža z kristalnim veji
i metalnim ptiči v krletkam
varaš spi, bogatuni spiju isto kot i siromaki

vesmir probava noč kot želva mlade ptiče, nenadeano
vremenski červ spi v dravskomu pesku več jezero let
ne pomika se
sam ga čuje dravski vodenduh gda se pela znad štreke
z nevidlivom Bombellesovom lokomotivom
v noči brez meseca gda čuješ kak elektrika struji v žicam znad tebe
a vrane bežiju proč preverčujoči se v kmicu
ostaje sam noč, ona črna noč kaj potiho vmira v molitvi
v toplini malih hiž
kaj pripovedaju o odhajANJI i dohajANJI
vu vrti v kateri cvete ufanje
tam gde ne poslušaju *kmicu na koncu varaša* Brucea Springsteena
jer kmica je tam doma

BILJEŠKE

Bruce Springsteen – ameriški kantautor; **Darkness on the Edge of Town** – ploča B. Springsteena iz 1978.; **za zutra** – za budućnost; **zginutje** – iščeznuće (nestati gubeći se u obrisu); **doškuljiti** – došunjati se; **nenadeano** – iznenada, neočekivano

ZADNJI TANGO V PARIZU

mama, oooh, didn't mean to make you cry

mama, oooh, nisem te štel rasplakati

F. Mercury, Bohemian Rhapsody

mama, kak sme lagali, kak sme Edo i ja lagali

kaj idemo glet v kino

mama, skoro vsaki put sme se zlagali

i gda sme išli glet *Zadnji tango v Parizu*

znovič nas nesu pustili nutri

vsemi sme rekli da sme vidli film

kak sme lagali gda sme išli glet Pasolinijev *Cvet 1001 noči*

a rekli da idemo v kino *Sutjeska* glet

Vmorjstvo v Orient Expressu z Ingrid Bergman

(vsa sreča da sem pročitai knigu)

mama, bežali sme z nedelne meše na jutrenu matineju v kino *Gaj*

odišli z susedom Rudom na pole na koli

i vužgali ogenj na prašnjavi cesti zpram Novi Vesi

namazli se z črnomo zgorevinom

tancali i kričali kot Indijanci okoli jognja

v divlini

goli i bosi

noreli sme po poli

Edo, Slon i ja

krumpere kotere sme skopali z šibam i prsti

pekli v rupam pri potoku

mama, kakovi sme onda bili česaki

premali za *Zadnji tango v Parizu*

a kadili sme v kuruziščima kak velki, mama

BILJEŠKE

Bohemian Rhapsody – pjesma grupe The Queen iz 1975. (*mama, oooh...* slobodan prepjev stiha iz pjesme); **Posljednji tango u Parizu** – film B. Bertoluccija s M. Brandom i M. Schneider iz 1972. (premijera filma bila je u Varaždinu); **Cvijet 1001. noći** – filmska adaptacija Piera Paola Pasolinija drevnih arapskih bajki iz *1001 noći* koje slave mladost i užitak u životu iz 1974., dobitnik specijalne nagrade *Grand prix* u Canesu 1974.; **česak** – fakin

NOTTURNO

sirene tuliju, fabričke, špitalske, vatrogasne, sirene vseposud, gda se rajaju, gda vmiraju, gda odhajaju, gda se ženiju, gda dohajaju, gda pucaju, gda bombarderaju, gda se harca igraju, gda se odpiraju i zapiraju vrata različnih svetov / vse do brezkončne čkomine kaj plezi

čez saminu, muk,
vse je tiši huk:
železnico guta vre dalšina

A. G. Matoš, Notturmo; prepjev Ž. Funda

noč je
neonska, plava noč je
odpiraju se vrata severnoga križa
negdo odhaja z koferom v roki
noč se topi v zeleni oktavi jutra
vmira v misli odhajajučega
zna to i ajngel gvardijan gda nese veju smerti
i zapire vrata ter luče Rabuzinove oblake i cvetje
lihtplave rajske brege na slikam v izlogu galerije *Sebastijan*
zloduh zapira obloke žitka
prelistava *Enciklopediju mertvih*
gliljak preletava z turnja na turenj
cucla ostanjke bitka z pospanih tel
skupa z vsem bolečinam kaj ih nosiju
negdo je odišel z koferom i senjam
negdo je došel praznih rok, v kervi, z kričom
v meni se budi misel o tebi, tople i mehke
odpelaj me na breg znad varaša
tam gde se rojiju vumetnikove senje kot kresnice
da gledimo varaš kak se iskri v noči

predi neg se spustiju nebeske kočije na plave brege

BILJEŠKE

sjeverni križ - istaknuti astronomski asterizam ljetnog trokuta; **Enciklopedija mrtvih** - zbirka od devet priča Danila Kiša; **nebeske kočije** - leteći tanjuri u starim legendama; **žitek** - život

ONI NA PERIFERII

oni na periferiji glediju na kalendaru
gda bu prvi v mesecu
imaju retke svetke i posne petke
oni na periferiji ne delaju v kancelariji
če imaju sreče zaposliju se v fabriki
v četrtek prodavaju na staroj krami
spotrgane dele sebe
v malim verti sejeju radost
susedima prek plotu hitiju šalatu
kaj ne v seme odišla
v protuletje zubačiju listje vu vertu
ter ga kuriju
piliju derva za zimu i tegliju ih v šupu
oni na periferiji
čakaju nedelnu hostiju
čutim njihovu duhu gda režeju sverži lešniku
rušiju posušenu susedovu črešnju
da bi imeli kurjavu za zimu
v jočmi nosiju jesenske megle
oni na periferiju išče hraniju piceke
kokoši im neseju jajca
ne ih strah dekretov ni komunalnih redarov
imaju po par zajcov i praznu kerletku za ptice
imaju maloga cucka kaj kopa po šupi
venec češnjaka obešen na štoku
oni na periferiji ne nosiju ancuge
imaju sam jen v katerom ih buju pokopali
luftaju ga na štriku v protuletje
oni na periferij po letu deneju stol pod oreh v dvorišču
i spominaju se naglas z prijateli vse dok ih komarci fest ne spikaju
noge si pred večer potlam dela opereju na pumpi vu vertu
one na periferiji ne zanimaju knige ni novine

nisu preveč vučeni al imaju serce i volu
susedu vert preštihati, popraviti lesu
ne baviju se z politikom
ni na periferiji sadiju zvezde i deliju njihove flance
grejeju si serca na toplomu kruhu
i tergaju koricu, svadiju se i smejeju za njom
oni na periferiji imaju svete sličice po sobam
najže i pelnice pune vuspomen
oni živiju v popevkam Drageca, Arsena i Zvonka

BILJEŠKE

sverž - grana; **kurjava** - ogrjev; **živiju vu popovekama Drageca, Arsena i Zvonka** -
Drago Britvić, Arsen Dedić i Zvonko Špišić

VIŠNJE Z RAKIJE (AVANTURE TOMICE KAK OLD SHATTERHANDA I EDIJA KAK WINNETOUA)

čez oblok sem se spental v špajzu
plezim po lojtri i nagingem se da odprem velku flašu z višnjam v rakiji
z persti zvlečem par višnji
miš se skriva za kitnkesom na stalaži
vonja prezle prosipane po novinskemu paperu na stalaži
vonja kruh zamotan v kuhinjsku kerpu
vonja peneze zarolane v papernati škatuli Twinings čaja
na lojtri visi obešena selhana šunka
muhe se naganjaju okoli nje
grabim pohalosno višnje za Edija i mene i mečem ih v posudicu, oblizavam perste
v brezovu lugašu, vu vertu pod starom jabokom, jemo poskrivečki višnje z rakije
zmišlam pripoved kak je pod kuruziščom vesmirski brod, velki, železni
ponegda se čujeju signali kaj ih pošila v druge svete
gdagda v kmici vidim vesmirce v kuruzišču
mater i babica v kuhnji pijeju kavu, polehko zgotavljaju obed
šmarn i šalata, dalkeni z pekmezom od šliv
summer time hramle med gredicam
ose gradiju gnezdo na stari pumpi
kuruzišče spi pospano od letnoga jutra
senja dežd
senja jesen gda bumo od sposušenih betvi kuruze napravili indijanske šatore
hižu ježa i lasice, šator Winettoua i Old Shatterhanda
i kurili ogenj
a iskre buju letele daleč i postale zvezde

BILJEŠKE

kitnkes – slatko od dunje; **babica** – baka; **dalken** – boehmische dalken (češki uštipci) koji

su se pekli u dalken modelu (emajlirana tavica sa 4 ili 7 udubina) i premazali pekmezom te spojili; **betva** – stabljika kukuruza

GDA GABI POPEVA *PODRAGAŠ LASI*

podragaš lasi i svet zgledi
kak da još nigdar tak bilo ni

A. Dedić; D. Britvić, Podragaš lasi

gda Gabi popeva *Podragaš lasi*
ves čemer zajde v me
legnem se na omamin plavi otoman i zažmirim
stisnem vanjkuš i prekrijem se z njim prek glave
čutim preteklost kak zranja z glasa
(v nekakove odsutnosti topline)
ajngeli se nalukavaju z oblakih
svet zestane, dežd zestane
čkomina me kušuva z vusnicam plavim od indiga
doletiju slike v svet ztkan od samine, nestvarne ptice
čutim omamu kak mi z druge strane žitka draga lasi i šepeče:
picek moj, bummo handlali bronhije za karamele
gda Gabi popeva *Podragaš lasi*
vujna otide vu vert i po vejama vesi male hižice za ptice
v njih dene šenicu, pod njih plehnate poklopce Nivea kreme
ter luče hižice na deždu, joči joj se puniju z deždom i gda se oberne
čist je drugača
ima onu nataperanu frizuru z punđom v mrežici
z časa gda su vsi šteli biti kak Gabi

BILJEŠKE

čemer – tuga; **omama** – prabaka; **Podragaš lasi** – pjesma Arsena Dedića i Drage Britvića s festivala Krapina 1973.; **handlali** – mijenjali; **hižice za ptice** – aluzija na pjesmu Arsena

Dedića i Drage Britvića *Kuća za ptice*, festival Zagreb 1973.

PSIHODELIČNO LISTJE JESENI CURI KOT DEŽD PO MERTVIM POLI

lahko se živi zapertih joči,
nerazumeči ono kaj vidiš

G. Harrison; J. Lennon; P. McCartney

jesen se preoblači v nami z merzlinom rudih megli
ostavlja trage na mapi tel
glasi ptic se budiju znad kuruzišča
v kesnu jesen, predi neg ih prekrije doba mraza
pred prvi sneg
gda smert z kosom leti prek pola
a deneviri se kartaju v dravskomu šašu
kombajni zastaneju po poli
i ostaviju puščavu za sebum
vrane sejeju saminu i praznoču
kak da slaviju smert
vesmir ni več v ravnovesju
negibuče zvezde vmiraju
negdo gasi svetlo v nami
vgasili su mužiku
zgublenost se budi z črnim pticam po vejam
veter raznaša psihodelično listje jeseni
kaj curi kot dežd po mertvim poli

BILJEŠKE

lahko se živi zapertih joči nerazumeči ono kaj vidiš / *Living is easy with eyes closed, misunderstanding all you see* – slobodni prepjev stiha pjesme grupe The Beatles

Strawberry Fields Forever iz 1966.; **v ravnovesju** – u ravnoteži

VEČER GDA JE ANNA OXA ZESTAVILA DEŽD I VUŠLA ČEZ MOJE VUHO V MISEL TER SPOMEŠALA CELU TRIGONOMETRIJU

v svečnu ide polehko on film z Sanrema z ranih sedamdesetih: Luco Dalla, Sergio Endrigo, Drupi, Massimo Ranieri, Alice, „Il Giorni del Arcoballeno“, „Piazza Grande“, „La Arc di Noe“, „Sambario“, „Un’Emozione da Poco“, „Per Elisa“...

deždilo je po černo-belom ekranu vsu noč
teka za matematiku na stolu zaperta, spod nje logaritamske tabele
subota zvečer, test pišemo v ponedlek
zmislil se, deždilo je po černo-belom ekranu vsu noč
po snegu, po televizijski anteni na krovu, po ledu na dvorišču
deždilo je v Sanremu, deždilo z ekrana televizora
vsu noč černo-beli sneg je trepetal po ekranu i kral joči
merzlina se razlila po kuhnji i vse je odjenput zestalo
prestal je dežd na ekranu, vtihnul on na krovu
vesmir se zestavil
došla je v črnemu odelu, stala pred mikrofonom, Anna Oxa: *Un’Emozione da Poco*
pustila je glas naj teče čez jezera kilometrov puščave do moje hiže na koncu sveta
v deždeni noči periferije gda ni cucka ni človeka ni bilo na cesti
zasrebril se ekran v kmici kuhinje, v dunstu puntarske mladosti
pred protuletje leta 1978.
vesmir se zlil vu varaš, vu vulicu, v hižu, v me, preplavil ganjk zvezdami
čkomina spod oreha v dvorišču pretakala se v zvuk, lovila je veter kaj je raznašal topli dežd i
pustila ga da vudira v obloke
pozabil sem v času trigonometriju, sinuse i kosinuse
tu večer je Anna Oxa zmenila celu trigonometriju v meni

BILJEŠKE

Un'Emozione da Poco – pjesma talijanske pjevačice Anne Oxe, Sanremo 1978.;
stanovitost – stvarnost

BICIKLISTI

pelamo se na biciklini
Gaga je japi vkral tri cigarete
pelamo se na biciklini
Gaga i Branko na japini
ja na biciklu kaj ga je Nenad prerasel ter sem ga ja dobil
pelamo se, ne daleč, po Kumičičovi zpram Drave
do pervoga kuruzišča
hičemo bicikle v travu
zajdemo med visoka zelena betva kuruze
Gaga nam vužiže cigarete, drempavo, z šibicom
nigdo nas ne vidi
popoldnan je, potlam pet
vsi su doma
povlačimo dim za dimom
znad nas indijanski signali ideju polehko
v lov na oblake
Winnetou ih pošila brači
bledoliki spiju potlam posla
vezda sme velki v svojim jočmi
peti razred pučke škole
smerdimo po tobaku
persti su žuti
kaj bumo se doma zlagali
čkomel bum i delal se bedast
ma kaj bi ja pušil
dobro sem prešel
jedino je Gaga bil bit
japi su zvečer zfaleli cigaretlini

BILJEŠKE

betva – stabljika; **drempavo** – nespretno, nezgrapno

1984. METAMORFOZE

hudi se gosti v rajski sliki / načerčkan Sikstini / v sfumato meglini / vu vsaki sliki zviraju
čudni liki / grifon riga žvepleni zrak / hudoga me lovi krak / zvleče z mene malo kmice / zima
nosi zanoktice / golo pole, bele ptice / zgubil jesem obraz, lice / curi kerv z svetoga križa /
briždi sneg kot da je riža

*crawling down the alley on your hands and knee / I'm sure you're not protected, for it's
plain to see / The diamond dogs are poachers and they hide behind trees*

*puziš po cesti na rokam i koleni / vidim, nikaj ti ne pomaže / đemantni pesi su lovokradljivci i
skrivaju se za drevim*

D. Bowie, Diamond Dogs

pavki se spuščaju z vseh stran / zapleli su me v klupko hibernacije / plaziju z svojim velikim
nogam po mojem telu / lučuju v moje joči z svojim velikim črnim jočmi / giftaju me / nosiju
kaštigu, nerazumno / *duo crimina: carmen et error* / gubim se / spreminja mi se telo / rasteju
joči po trebuhu, dlani / muhe zujijo okoli mene / zlate joči im bleščiju

gift mi je vu venam / senjam kak me iščejo đemantni pesi / spremenjam se v jenej od svojih
metamorfoz / kaj bu ostalo od mene / kuščerovi parkli zviraju z buketov trave i loviju me /
kosec se smeje z herđavom kosom / v strahu vmiram z otpretim jočmi / v gutu velke lačne
ptice kaj me nosi daleč i izplune / puzim po poli od glaža / đemantni pesi režiju i loviju me /
spremenjaju se v jeni od svojih metamorfoz

BILJEŠKE

duo crimina: carmen et error – dva zločina: pjesma i greška (Ovidije); **demantni** –
dijamantni, *Diamond Dogs* i 1984. pjesme D. Bowiea iz 1984. s albuma *Diamond Dogs*; **gift**
– otrov; **kušćer** – gušter

SENJAL SEM JONIE MITCHELL V ŠLAFROKU PLAVOM KOT NOČ

življenje gledam z več plati, od zgoraj, spodaj in še kje
je le privid, podaljšek sanj; vem, da življenja ne poznam

Jonie Mitchell, Both Sides Now; prepeval Andrej Šifrer

senjal sem Jonie Mitchell v šlafroku plavom kot noč
ze zvezdam i mesecom kak spiju na njemu
ptice su zašle v kuruzišča i šepetale vuspenku herčku
a reka je šumela i šumela i mlela glase kot srebrne dalšine
senjal sem Jonie Mitchell v šlafroku temno plavom, z mustrom z mesecom i zvezdam,
mehkem kot letnja noč
v šlafroku moje matere v kojem je hodila potihom med gredicam šalate a on je gerlil zemlo
nežno, potihom
senjal sem Jonie Mitchell v šlafroku mehkem kot detinjstvo
kot testo za pitu od jabuk
kak sedi pred malom belom hižom z mačkom v krilu
a ajngeli nje dragaju duge lasi, rudlaju ih
šepeču z njom o žitku, ljubavi, oblaki
senjal sem Jonie Mitchell v šlafroku plavom kot noč ze zvezdam i mesecom
od zlata
sam jenput, pred zorju
gda su i pola i reka spali
vesmir je na čas zevustavil življenja *krug*
da me razbudi, sveta da spoznam
i veli mi naj *življenje gledim z več plati*

BILJEŠKE

Jonie Mitchell – kanadska kantautorica i slikarica, jedna od najznačajnijih autora rock muzike XX. st.; **življenje gledim...** – prepjev pjesme *Both Sides Now* J. Mitchell iz 1969. s albuma *Clouds* za album Nece Falk; **Neca Falk** – slovenska pjevačica; **Andrej Šifrer** – slovenski kantautor; **dalšine** – daljine; **rudlaju** – kovrčaju; **plati** – strana

NOČ GDA SEM PELAL BRUCEA SPRINGSTEENA NA BICKLINU ČEZ VARAŠ

noč gda sem pelal Brucea Springsteena na biciklinu čez varaš
krajcali sme se z drugim biciklisti
v našomu nočnomu filmu, v mojim varaškim grafiti
v noči, predi jutra, posli dugoga nočnoga druženja
gda su pluča i telo žejni čistoga zraka
noč gda sem pelal Brucea Springsteena na biciklinu čez varaš
se dole do reke
poleg zaspalih fabrik, nagnutih rafungov
prek mertvih fabričkih štrek
čez hostu kaj spi i senja boljše čase
do reke kaj nosi trage entropije
zestala je na čas da prekrije vutopenike z venci zelenog krocnja na putu vu večnost
Bruce je čkomel na gepektregeru zamotan skupa z cajtungi
v kuhinjsku kerpu da se neju oškodili omoti teh dveh ploč:
o reki i kmici na koncu varaša
tu noč gda sme se Bruce i ja pelali i hodili po nasipu poleg Drave
zvezde su tkale preju prepruti i vmirale potiho vu viri jutra
leto se šlepalo koncu kot stara kadjnjača gda ide na remont
i zmisli se išče kak je hitala iskre i dim
gda se pelala po štreki znad pola polegloga zlata
pelal sem Brucea na bicklinu po prašnavom nasipu žejnem pervoga jesenskoga dežđa
i čutil njegove reči kak da su moje

BILJEŠKE

The River – pjesma B. Springsteena iz 1980.; **varaški grafiti** – aluzija na film Georga Lucasa *Američki grafiti* iz 1973.; **krocanj** – riječna vodena biljka resa, trava; **kadjnjača** – parna lokomotiva

PSIHODELIČNI GNOM V ODKRIVENJU BITKA

*pred zorju se pomikaju zidi sobe / zamusikani ajngeli lučuju čez plave obloke / tiščuju te z
bitja vun / glasi lajharov i tatov mešaju se v kotlu dena / neonski veter pomeče misel / spod
merzle postele od listja kušencija se skriva / nepoterplivi maloši šepečuju pripoved o
zgublenoj kraljevni / hrepenjenje išče svetlost vu kmici / z žoltara srebro se rodi*

ti, puščenica zabludela v kafkijadi
zmešali su ti miseli, sprepleli i zavuzlali
čutiš kak ti zemla opada prek glave
v globini se gubi bitek vsega
bolno je odkrivenje gda strahi te razvlačiju
živu te zakapaju
čutiš kak ti zemla opada prek glave
kakofonija glasov v tebi budi psihodeličnoga gnoma
iskali su od tebe zveličenje kaj su te zaposlili
žmiriš i čkomiš v hibernaciji
nigdo neće videti, neće čuti kaj su ti delali
šopaju te z tabletam, devaš si plastičnu margaretu v lasi
čutiš kak ti zemla opada prek glave
hodiš po varašu, sam se smeješ
si to ti, gdo to v tebi ve spi
tvoj jauk je nečujen v morju kričov
jagmiju od tebe reči, miseli
čutiš kak ti zemla opada prek glave
plavaš v kmici psihodelije špitalske sobe
jutro vmira pod oblokom

BILJEŠKE

lajhar - prevarant; **kušencija** - savjest; **nepoterplivi** - nestrpljivi; **maloš** - patuljak;
puščenik - pustinjač; **čutiš kak ti zemla opada prek glave** - slobodan prijevod stiha *Oh Mother, I can feel the soil falling over my head* (Morrissey; J. Marr) - *I Know it's Over* -
pjesma grupe The Smiths iz 1985.; **kafkijada** - svijet F. Kafke; **jagmiju** - otimaju

SLIKE ZVLEČENE Z MORJA ČASOV: O MALINAM I STRAHI

vumataš se v stare cajtunge natoplene z olovom
i sprolunkjane kapute z stare krame, braniš se od merzline
i pripovedaš zidi o pekmezu od malin kaj ti je spravljala babica
čutiš kak se primičujeju tenje mertvih, grabiju te z rokam
z ledeni parkli, tisuč glasov v sebi nosiš
roke ti deršču, bleđa si i vse tihejša
negdo beži po štengam, negdo nekoga zove
zabludeli su duhi v ovu merzlu hižu na sternišču
na praznim dlani zemle, na njejni razrezani koži
vmiraju mladi ptiči na poli okovanim z mrazom
kertice senjaju v meandri kertičnjakov gliboko spodi
v grobu zmeržnjenih voluharic zaplelo se korenje
plod si ledene bratve kaj nosi strah
budi zdenuču v serci od rojenja
v samini razum se gubi pred šrapneli spomenkov
vsi strahi prevrčeju se v reke podzemnice, gubiju se v telu
na nepoznati stezam kmice, predi neg se zgasne luč dena
zgubljeni človek greje si roke na slabem jognju
iskre mu gerliju rub kaputa, onak goreči se prevrče v plamenu pticu
žmiriš, stiščeš se k sebi samom
negdo kriči v kmici
sediš v svoji ledeni belini z snegom v teglici od malin
v joku nosiš dve rali zmeržnjenoga jognja
za papirnatim kulisam varaša rasteju strahi

BILJEŠKE

strnišče – poljoprivredna površina nakon žetve; **bratva** – berba grožđa; **ral** – jutro, mjera za

površinu zemlje; **zdenoča** - hladnoća, studen

POGOVOR O SLIKI ŽENSKE Z MAČKOM V KUTU NA KLUPICI SPOD OBLOKA NA OMOTU PLOČE

zmisli se slike ženske z mačkom v kutu na klupici spod obloka na omotu ploče
z pričetka sedamdesetih let
rezal si tu sliko z cajtunga i zakelil v stari rokovnik
zgledele je kot Botticellijeva *Primavera*
mehke i tople risi lica, lepe, plave raskuštrane lasi, nestvarena kot senje
zmisli se slike ženske z mačkom v kutu na klupici spod obloka na omotu ploče
razgernute firunge puščaju svetlost čez zmazane obloke
magična svetlost, tenje i tihi zvuki jutra
zganke o njoj odmotavaju divli ajngeli i kapaju mi droptice spomenkov
v morju kaj se je razvleklo po labirintu možđanov
i razgranaju zgublene slike kaj kopaju po moji nutrini
je, zmislim se slike ženske z mačkom v kutu na klupici spod obloka na
omotu ploče
i njejnoga zagonetnoga smehčeca, kuštravih las
na omotu ploče *Tapestry*
bila je kak i ona naša dekla kaj sme ju špehali i kaj je nesla tu ploču vsaki den kak da je nosi
na posvečenje
zgubila ju je v polu preprutov (zagubila je i male gumbeke z šlifera spomenkov, gumbeke z
bluze) z nekakovem bolšim česakom od nas
zmislim se slike ženske z mačkom v kutu na klupici spod obloka na omotu ploče
vsaki put gda je čujem na radiju *zemla se zatrese spod mene*

BILJEŠKE

risi – linije; **igral** – svirao; **preprutom** – paprati; **šlifer** – navlaka za poplun; **smehčec** – osmijeh; **Tapestry** – album američke kantautorice Carole King iz 1971., jedna od najprodavanijih ploča; **zemla se zatrese spod mene** – *I feel the earth move under my feet* – pjesma s album *Tapestry*

R.E.M., IMITATION OF LIFE

*lažne rajske svetice zviraju z školki / misel ruši kule za kojim čepi ufanje / kipci svecov
tancaju daleč pozadi oblakov / njihov smeh postaje germlavina v moji glavi / hodiš bosa po
zdroblenom glažu / derščeš splašena na vetru / hoste mladih kopriv zvite v sfumato leta
žariju tvoje miseli gda spoznaš da je „žitek vekši od tebe / a ti, ti nisi ja“*

senjal sem psihologicu, zgledala je kot sestra Ratched
se da moja psihodelija zlečiti, pitam psihologicu
zvuki mi se motaju po glavi, rotiraju, odmotavaju slike kaj živiju v nekom rezervnom delu
moždanov i zroniju pred jutro v nekakovom čudnem stadiju REM-a
ona pretpostavlja da je to pobeg od sebe samoga
morti nekakovi iracionalni spolni kurcšlus z preteklosti
muči vas nekaj nedoživeto, rekla je i otpravila me vun
senjal sem psihologicu, zgledala je kot sestra Ratched
dve pucke, morti dvojki, sede su na verandi i glodale moje kosti

BILJEŠKE

Imitation of Life – *Imitacija života* film D. Sirka iz 1959. ujedno i naziv pjesme grupe R.E.M.; **sestra Ratched** – glavna sestra na odjelu umobolnice u filmu *Let iznad kukavičjeg gnijezda* Miloša Formana iz 1975.; **R.E.M.** – rock grupa; **dve pucke, dvojki** – blizanke iz filma *Isijavanje* Stanleyja Kubricka iz 1980.; **da je žitek vekši od tebe i ti, ti nisi ja** – slobodna interpretacija stiha pjesme *Losing My Religion; Oh life is bigger / It's bigger than you / And you are not me* (autori B. Berry, P. Buck, M. Stipe & M. Mills) američke grupe R.E.M. iz 1991.; **kurcšlus** – kratki spoj, prekid struje

PSIHODELIČNI DŽUBOKS

ponegda je vse to tak zmešano
da ne spoznam od kam prihaja
i vsi ti bleski pred jutro, taj *diktat miseli brez kontrole razuma*
gda sem buden i ranojuternji filmi kaj se razvijaju v možganih
zlate ribice v akvariju jeju jena drugu
odgrizaju si glave, pučēju peraje, skačēju vun z akvarija
i grizeju mi škrample na persti, ližejo pete
kače se motaju okoli mojih nog i jezikom
ferčēju glagole z ponorelih reči kaj sem ih hitil vun z sebe
dekla v belom brez obraza zubači listje oreha po plafonu
mervti se špansiraju okoli moje postele
z glavam na srebrnim tacni v rokami
žbir spod kreveta posluša moju juternju molitvu
i zapisuva taj greh v notes
sprekrijem se prek glave
z plahto, z poplonom, z rokom
obrnem na drugo stran
moj mozek dela random
psihodelični je džuboks
zvlači slike brez reda
psihodelija se razvekla med zidi samine
kuruzišča se premikaju i loviju me z rokam od komušinja, odvlačiju
gutaju, tonem v žuti požirak
psihodelični di-đej reže z škaram ostanjke jutra
i deva ih v flajšmašinu
z koje zideju reči i razleju se nad vulicom

BILJEŠKE

Andre Breton - francuski pjesnik, objavio 1924. prvi *Manifest nadrealizma* te je definirao nadrealizam kao *diktat misli, bez kontrole razuma, izvan svake estetske ili moralne preokupacije*; **žbir** - doušnik; **flajšmašina** - mašina za mljevenje mesa; **požirak** - jednjak; **samina** - samoća; **škrampli** - dugi nokti

KAK ME JE ČEPEK VUPOZNAL Z CATOM STEVENSON

*meštri cajta režeju naše veje vsaki den, podrezani z ostrimi škaram idemo dale zgubljeni v svoji
poterplivi zgrbljenosti, a da ni ne spoznamo kak sme preveliki vre i sami sebi, polehko se
premenjamo, gradimo i moste i zide... „a tulko tega moraš znati“...*

Čepek je vsaki den pripovedal o Catu Stevensu
na putu od apoteke vu Vrazovoj do Gimnazije
znal sem več o Catu neg o kemiji i tehničkom skupa
senjal sem neko noč kak je puščal glazbu v Klubu V3
Argus, Wisbon Ash
navek je bil v orginalnim levisicam
korak pred nami v super riflam z Trsta
sviral je kitaru na izleti z Gogijem i Špirijem
klasični *saundtrack* z sedamdesetih, rekel bi Janko
Černi leptir, Makedonija, Simon i Garfunkel, Cat Stevens
Albatros Fleetwood Maca
vsaku večer posle škole klafrali sme z Anislavom i Zdenkom
pred robnom hižom VA-MA kaj se tedar gradila
o filmi, muziki, knjigam, o vsemu i vsačemu
zna mi se v glavi zavrteti te černo-beli film – drugi razred gimnazije
Čepek je kak nekakov duh preteklosti kaj se mota po sobi vsaki put gda
poslušam Cata Stevensa
dremal sem v posteli i poslušal Cata
germelo je, strela je vudrila v drevo par hiž dale v Kumičičevi
doživel sem *blackout*
v sobi nad stolom odperl se hologram
Čepek i Cat, kak otec i sin

BILJEŠKE

There's so much you have to know / a tolko tega moraš znati (Father and Son) -

pjesma britanskog kantautora Cata Stevensa iz 1970.; **zgurenost** - pogurenost, snuždenost

SE MENJE BUBOTKOV NAM JE ZA DOBITI

zmislil se da je tega leta vsakoga dena dežđilo nad Sarajevom čeprem sam minutu
zmisliš se, Zvonko, one rakije z Jekovca v nogomentnemu klubu *Vratnik*
našeg cimera Vanče gda je zel vanjkuš i pušku i zaspal na klupi v parku
za Titovim spomenikom
rane jeseni gda sme se pentrali po Romaniji i one flaše z Žakovog ruksaka z *Vecchiom*
gda sme mu ju zmešali z mlekom i cukorom
onih cajtov gda su tri čerlene stotke bile dost da se napijemo, pojemo čevape i odidemo v
kino
zmisliš se gda sme se vadlali na petsto čevapa
ter da ne dežđilo
vadlali sme se na vse na kaj sme se mogli vadlati
denes dežđi celi den, opčutim se čemerljivo kot v nekemu černovalnom francoskom filmu
(morti Truffaut, *Les Qutre Cents Copus*)
v pobegu od čemerljivosti prevrtim stare filme v glavi
leto v Sarajevu, brezkončni den, subote na terasi hotela *Evropa*
Golub nas je dotukel gda je pital zakaj v *Lovcu na jelene* američki Rusi ideju
vu Vijetnam
reči Zvonko kak ti je ve, v ovom cajtu
tulko let posle onih let o katerim se denes gli i ne pripoveda
i v času gda več ne brojimo vudarce kajti sme cepleni i zprot samih sebe
zprot loših vesti, protiv sveta, vsega kaj more vudriti v mozek
potrefiti serce
a vendar se se vleče nekak i ide napred
v ovomu cajtu vse menje nam je bubotkov za dobiti

BILJEŠKE

bubotki – udarci; **čemerljivo** – jedno, tužno; **vadlati** – kladiti; **F. Truffaut** – francuski režiser; **Les Qutre Cents Copus** – film *400 udaraca* iz 1959.

GRIPA SE ZAVLEKLA ZE ZIMOM POD TUHICU I IGRALA SE PING PONG Z MENOM V SAMINI PRED MATURU

znovič imam gripu
vleče se od Božiča
postela je fajtna
spim z ručnikom pod glavom
temperatura ne opada
Novo leto je prešlo
slavil sem v posteli, sam na plus 39
društvo je slavilo brez mene v gimnazijskem *Klubu V3*
Anica i Zdenka su rekle da je bilo čist dobro
sam je Edo došel poglet kak sem
čemernost me zakapa pod tuhicu
poslušam Wingse, *Mull of Kintyre*
(prešel je po vresku kot jelen po dolu
vernul me nazaj v stare lepe dneve)
mater se nalukne v sobu z šalicom čaja
nosi lek, toplomer
gda otide narašim vuglen i stresem pepel v plehnatu posudu
potlam posudu prevrnem v železnu kantu pod oblokom
hitim par komadov vuglena, zluftam sobu, naslonim se na topli kamin
čaporki se srebriju v ranomu jutru, debele, duge, špičaste
gulim naračinu koru i devam na kamin da se zapeče i lepo diši
dva tedna v grudenu, celo zimsko ferje v posteli
pokrijem se prek glave
mužika z radija dela mi društvo
kokoš kokodače na dvorišču
čitam znova stari broj magazina *Džuboks*
prelistavam likovnu enciklopediju
stari nemški *Knaurs* leksikon
knige kaj mi nosiju lepše senje
pobegel bi nekam čez oblok

(a kam, ne znam ni sam kam)
vse je sivomegleno, led je pustil korenje, skriva vulice
nigde nikoga, sam stare susede posipaju pepel pred hižam
boli me gerlo, suho je
povelečem hračka, odprem oblok
i hračnem daleč na čisti sneg
zmerim z jokom, dva metra, dva i pol metra
smejem se kajti zgledi kot šnenokrl
na belo j ponjavi dvorišča

BILJEŠKA

prešel je po vresku... – slobodni prepjev stihova *sweep through the heather like deer in the glen carry me back to the days I knew then* – pjesma *Mull of Kintyre* (P. McCartney; D. Laine) grupe The Wings iz 1977.

SOBE MOJIH SENJ

gda listaju mlade hoste v protuletje
i odpiraju svoja vrata ter nas ljubiju v samine
divje rože se budiju v kopreni išče merzle od zime
ledine gde su celu noč tancale vile čakaju naša tela
v jesen nas vabiju pola tam gde Drava gerli misel
v šašu, znad reke, pri jablanu, pri jalši
v senjam na otoku spiram zlato z tebe
mlade čaple se budiju na tenehnim nogam
širiju kreljuti dena
zronila si z krunom od meseca i zvezd, od đundfov, od vode
budila si moje telo
rekel sem: operi mi noge v reki
zidi z mirne vode
dojdi v moju senju
ostala si v protuletju
ležal bum v kmici gde tenje bežiju od sebe
a tela se ne dotikavaju
potonul bum v miseli
v jutrenji svetlosti
za zidi belim od dena

BILJEŠKA

ležal bum v kmici gde tenje bežiju od sebe – prepjev stihova *I lie in the dark where the shadows run from themselves* (J. Bruce; P. Brown, *White Room*) – pjesma *White Room* grupe Cream iz 1968.

V PRAZNOČE ŽIVIM

Samina je raskoš bogatih.

Albert Camus

v praznoče živim
praznoču čutim
nju človek ne spozna
ona spozna njega
gda v nje živi navči se na nju
ona dojde ze zimom
z sivim meglam kaj hičeju černinu po snegu
ona dojde v soboto, v ponedlek
zavleče se vu vsakoga
najdem ju na plesnivi korici kruha
bežim proč od nje
zaprem se v sobu
poslušam radio, ploče
čitam knjige, cajtunge
lučem z postele čez oblok
mertve veje nagingaju se na mene v posteli
loviju me z srebrnim kosturam
premečem se z leva na desno
z desna na levo doklam ne zaspim
v praznoče živim
njejno lice v špiglu gledim
ponegda pobegne na čas
boji se sonca
verne se z meglom i ruži po obloku
z glažnatim čaporki kak da igra ksilofon
vleče se od sobe do sobe
spala bi z vsakim v hiži
zima mi spotira serce

v praznoče živim

BILJEŠKE

praznoča – praznina, ispraznost (ovdje ispraznost provincijskog života); **čaporke** – sige

DUBROVAČKO LETO A. D. 1977.

v mladosti vsi poti pelaju zpram zvezdam
vesmirske kerhotine potiho se gasiju
ostanjki alfa aurigida perheču kot pavčina
a ja još ne znam nekše važne stvari
kak da sem v nekakovom drugom vesmiru
na Stradunu snimaju film *Okupacija u 26 slika*
stare vulice od čkomine, zlata i samine
otpiraju se v noći
iščemo se, skrivlamo se, zgubimo, pa najdemo
Večer je naš prijatelj
rashladil bi na kamenu čelo
veter nosi z skalin po vulicam glas o *Anabel Lee*
ostala buš v meni *Bezimena*, šepeče gliljak
vužigaš zvezde z vusnam vrućim od prokšenosti
zgubljeni v simfoniji miseli iščemo put do hotela
gledim tvoje joči, drobne
snočka si potlam koncerta
razvlekla svoje telo prek mene v sobi nad morjem
zelenci gaziju po čuda mehu
z keliha curi velka tenja
nemirne znuternje
sprepleteni v zganjki do jutra
branim se od svetla kaj je vušlo v sobu
otoki su gnezda belih ptic
namačeju gležnje v jutreni bonaci
sol na vetru cvete
na koncu vsi poti vodiju zpram zvezd

BILJEŠKE

Još uvijek ne znam neke važne stvari (P. Gotovac; Z. Golob) – šansona Ibrice Jusića, festival Zagreb 1969.; **alfa aurigidi** – meteorski pljusak koji se pojavljuje krajem kolovoza i početkom rujna; **Okupacija u 26 slika** – film Lordana Zafranovića iz 1978.; **Veče je naš prijatelj** – album dubrovačkog dua Buce i Srđana iz 1974.; **Anabel Lee** – pjesma E. A. Poea s albuma *Veče je naš prijatelj*; **Bezimenoj** – pjesma *Bezimena* Gustava Krkleca, (glazba Zdenko Runjić, pjeva Ibrica Jusić); **prokšćenost** – obijest, neobuzdanost; **kelih** – kalež; **znutrenja** – nutrina; **zganjka** – zagonetka; **gliljak** – šišmiš; **zelenci** – bakreni zelenci Maro i Baro koji otkucavaju sate na dubrovačkom zvoniku

REKVIJEM ZA VARAŠKE MLEČECE

denes beremo mlečece, rekel je Gaga
bicikleramo po polim za Kumičičevom vulicom
male trošne hiže zespale su v popoldnanim senjam
negdo pumpa vodu na vertu
kokoši se šečeju po cesti
kuruzišče diši po jeseni
ni bilo dežda tednim
vkral bum četiri mlečeca i del bum ih na gepektreger
pelamo se
ne smemo v kuruzišča na Cirkovečki kajti je tam vojska
na nekog su strelali gda je po noči tam zašel krast
sused Ruda ide na koli z pola
konj polehko vleče
mašemo mu
gda jesen odide z pola
zopet bumo pri njemu na treblitvi
denes nemamo cigaretline
na polu sme za čas zgotovili posel
pelamo se doma
hičemo mlečece prek ramena nazaj v kuruzišče

NOČ V PROVINCiji

zakaj cucki tak lajeju po našim kmičnim nočim?

M. Krleža, Noč u provinciji

noč v provinciji, cucki lajeju
lajeju cucki, noč v provinciji
noč laje v provinciji
duhi mertvih dohajaju gdagda pod Poloninu murvu
duh babice i duh Frica
diši cvet lipe pod obloki hospicija poleg kupleraja v 'ptujski vulici
noč v provinciji, negdo šči v kmicu na vuglu
snočka je negdo zaklal muža spredi kerčme *Beli konj*
noč v provinciji, gdeno ni glasa za čuti
za zgašenim svetli malih hiž noč gnezdi čkominu
išče ježa i želvu vu vertu, hramle med gredicam povertnoga korena
nagazi karabitom maloga kerta
ni vetra za čuti, ni zova siren z Drave
ni glasa letečih rib, ni rečnih kač
z katerim nas je plašila čohava Mica
vodenduhi su zdavna zginuli
noč v provinciji ide od hiže do hiže
dovice stiščeju krunice za serce
nemreju zespati
ostale su brez muža, zgubile decu
noč v provinciji v jočmi dečecov kak da ne obstoji
legneju se v postelu, pomoliju ajngelu čuvaru i zespiju
v dobe gda se čulo jedino hriščanje radija
sirena vatrogascov, šum biciklov zmučenih delavcov
kaj su leteli z posla doma na nevidlivim kreluti noči

BILJEŠKE

Zašto tako laju psi po našim mračnim noćima? – stih iz pjesme Miroslava Krleže *Noć u provinciji*; **'ptujska vulica** – stari naziv Optujske ulice iz doba kada je u njoj živjela Terezija Drožar r. Goričanec (Krležina baka); **Polona** – susjeda; **čohava** – neuredna

ARSEN V DOMU ŽELEZNIČAROV ZA GIMNAZIJALCE PROTULETJE 1976.

probam se zmisлити kak je prešel koncert Arsena v Domu železničarov v protuletje 1976.,
koncert *Arsen za gimnazijalce*
nikak se nemrem zmisлити koncerta
vse se je zgodilo za čas, došel je i napunil nas z nečim dedičovskim
z Arsenom
zmislil se, prešel je na berzinu poleg mene: černe samterice, černa robača, temne očale
černi klavir na bini, pun Dom železničarov, sredo, popoldan okoli šest
stajal sem naslonjen na zid, zmislil se kak je prešel poleg mene i ve
imam totalni raspad sistema v glavi, začernjenje
Ponovo ti govorim, probam se zmisлити koncerta, vertim film v glavi, sam se zmislil kak je
Arsen berzo vušel v Dom železničarov, ne zmislil se ni gda je zišel
bojim se pozabe kaj se budi v meni
zmislil se sam da je bil Arsen
vse je bilo tak svečano, tiho, električno kak i gda su nas primali v pionire
il gda sme posle perve pričesti dobili zagrebečke kremšnite z šlagom i čokoladom
morti nas je hipnotiziral pa se je smejal na bini i pripovedal vice samome sebi
morti je bil sam njegov hologram, Arsen kak Arsen, Arsen od kartona, Arsenov plakat
Arsen kak *Homo volans*
Arsen kak *Mirni podstanar*
Arsen kak *Moj brat*
Arsen kak ja
Arsen ni zišel vun
čutim da je ostal tu
v meni zanavek

BILJEŠKE

Ponovo ti govorim, Mirni podstanar – pjesme Arsena Dedića s albuma *Homo volans* iz

1973. prvog dvostrukog konceptualnog albuma; **Moj brat** – pjesma A. Dedića s albuma *Čovjek kao ja* iz 1970.

HRUŠČ V ŠKATULICI OD ŠIBIC

sladoledar rivle trokolicu po Optujske vulice spram kasarni
z lakti sem naslonjen na štok obloka
ja na jenom, otec i mati na drugom obloku
poslušaju na vujčinom plastičnom gramofonu singlicu Zdenke Vučković *Kralj pajaca*
odpiraju se obloki vu vulici
deca lučeju čez njih
hrušči letiju okoli vuličnih lampi
splezim čez oblok da primim jenoga i pospravim ga v škatulicu od šibic
skrivam škatulicu v žep
mater mi daje peneze za jen gomboc sladoleda
merzli je, peče za jezik
z jezikom napipavam luknju med zubi
ščera sem zvadil mlečni zub
zavezal sem ga z belim koncom i povlekel vun
Ediju sem zvadil z koncom i vrati
hladim luknju od zuba z sladoledom
hrušč spi v škatulici
segurno senja kak ima lepu postelu
morti se i poti
zutra bu ionak zaveršil nekojoj pucki za vratom

BILJEŠKA

gomboc – kuglica sladoleda

LOLA

Lolu je zgazil auto
pobegla je z dvorišča
gdo pa zopet ni zaperl lesu, kričal je Edo
odbežala je na cestu
a bilo je sam pet auti v Optujski vulici te 1971.
pokopali sme ju na vertu, za črešnjom
v kutu
na groblu mačkov i pesov
vsaki vert ima svoje malo groble
za sadkami, za kuruzom
Edo je bil žalosten
išče je dnevim lajala v njegovim senjam

gda ju je dobil sedeli sme na hruški i pušili cigarete *Ambasador*
ter sme nje zmišljali ime
Lola, po popevki od The Kinksa ili Čobija (gdo bi se vre zmisлил)
i vre je ni
odišla je kak i dim cigarete
ostale su sam sposušene lepe kate na vertnomu grobeku
i vgašena sveča

BILJEŠKE

sadka - vočka; **The Kinks** - britanska rock grupa; **Čobi** - pjevač grupe Pro arte

JANGA HODI PO DIVLI STRANI VULICE

Take my hand, come undercover

They can't hurt you now

Can't hurt you now, can't hurt you now

Bruce Springsteen; Patty Smith, Because the Night

ve si hižepazitelica v New Yorku
zmislil se tvojih dugih černih las
velkih migalki
lakernatih škornji
male bundice i minice
gda bi oko pol jene vsakoga dneva po snegu
išla z hotelske šihte
z nami fačuki se nesi spominala
nosila si pod rokom talijanske cajtunge
i smehčec
namignula bi nam gda sme viseli na plotu
i čakali obed
za te bom se vlekel parfem
i zavlačil se v nas
ve si hižepazitelica v New Yorku
morti si zišla Lou Reeda i Debby Harry
kerubine polnočnoga življenja
morti si pometala za njimi
v klubu *CBGB*
v nekakovem brezličnom sivom jutru
od smoga kaj se zavlekl v tvoju mladost
daleč od divle strane vulice

BILJEŠKE

Janga hodi po divli strani vulice – aluzija na pjesmu Loua Reeda *Walk on The Wild Side* iz 1972.; **Because the Night** – pjesma Patty Smith Group s albuma *Easter* iz 1978.; **CBGB** – rock klub u New Yorku; **migalke** – trepavice; **smehčec** – osmijeh

THE LAST WALTZ KINA PARK

they say everything can be replaced
they say every distance is not near
so I remember every face
of every man who put me here

Bob Dylan, I Shall Be Released

senjal sem film *The Last Waltz* kaj je igral v kinu Park

dokumentarni film, rock koncert

v filmu so nastupali: The Band, Bob Dylan, Neil Young, Joni Mitchell, Van Morrison, The Staple Singers, Eric Clapton, Ronnie Wood, Neil Diamond, Ronnie Hawkins, Paul

Butterfield, Bobby Charles, Dr. John, Ringo Star, Muddy Waters, Emmylou Harris; ter

vitiznanci: Lawrence Ferlinghetti, Lenore Kandel, Diane di Prima, Michale McClure, Robert Duncan i Frewheehlin Frank

režiser filma je Martin Scorsese

film je snimljen 25. 11. 1976. v dvorani Winterland Balroom, San Francisco, a ja sem senjal da je bil v kinu Park

senjal sem film *The Last Waltz*

film je igral v kinu Park vu varašu leta 1980., v redu pred menom sedeli su Kiki i Vidica

stara sinagoga z klimavim drvenim redi, z stolicam kaj su celo vreme sam škripale, bila je kino Park do devedesetih let; ponegda su tam bile pupačkarske predstave i par dečjih filmov kaj sme ih išli glet z pučkom školom potlam kak su zaperli pionirsko kino v Šenoinoj vulici; v kino Park sem išel z Edijem glet filme kaj nisu bili nedelna matineja; prvi film kaj sme išli glet bil je *Francuska veza* Williama Friedkina z Geneom Hackmanom tam negde v protuletje 1973.; film je zišel v leto 1971. tih let sme morali čakati vsaki novi film, vsaku novu ploču okoli jeno leto jer je distributerim bilo falejše otkupiti stare filme, stare ploče; v tem kinu gledeli sme i *Lennya* z Dustinom Hoffmanom, *Let znad kukovačkog gnezda* z Jack Nicolsonom i Louise Fletcher kotere sme fučkali gda goder bi se pokazala, *Kinesku četvrt*, *Divjega bika*, *New York, New York*, *Hair*, *Čuvara plaže v zimskom periodu*, *Kum I* i *Kum II*,

Gdo popeva, hudo ne misli, Jesus Christ Superstar, Sladoled od limuna, Doživetja perača oblokov; prvu pucu sem pelal v to kino glet francuski film Rođak, rođakinja; v tem kinu sem gledel film The Last Waltz, oproštajni koncert grupe The Band; kajti se nemreju vernuti, kino Park ni več kino, nazaj je sinagoga, ostaje sam glazba i filmska traka; gda goder prejdem poleg kina Park zmislím se sedemdesetih let i filmov na katerim sem odraščal

BILJEŠKA

I Shall Be Released – pjesma Boba Dylana iz 1968. ujedno i završna pjesma u filmu

MISEL PLAHUTA Z KRELUTI

kam odhaja misel gda noč razveže svoj nemirni plašč
i zapre nas v sobe samopozabe
morti bludi po poli i pari se z dimom, z meglom
ter se verne v svoji ranjivosti
nejasna i nedorečena, plahuta v meni z kreluti
gdagda se mam zgubi gda čuje drugi glas
zna biti terda, zna biti hotnja
kost v suhomu gutu
misel je kot duh, nevidliva i plaha
nepostoječa, a živa
boji se premišljavanja, mislenosti
lahko se vmiri v telesi punim pečatov
kaj se iščeju v slikam večnosti
gda se veter sprevija okoli njih na putu v nigdinu
nevidlivi seje saminu po mladi poli
gubim se v pobegu od samoga sebe

BILJEŠKE

plahutanje - šuštanje, prhutanje; **hotnja** - tjelesna strast, požuda

Z GERLOM V JAGODE

naj negdo drugi bu Bane
nisem ja Bane Bumbar
i nečem biti Bane, rekel sem
gdo hoče biti Bane
nigdo
denes sem videl Banu
došel je na biciklinu do mene
posle sem si pustil mužiku z serije z *Gerlom v jagode*
naj se prevrta soundtrack mladosti
Goca, Uške, Bane, Čombe, Miki Rubiroza, Seka Štajn
baka Elvira, Bisera
kak v mojem filmu Dudo, Čepek, Špiro, Gogo, Martin, Gus, Siniša
te černo-beli svet kaj je otpiral album jene mladosti
kaj je svet gledel z mojim jočmi
mladosti, kotera kak da je bila naša
v dobe gda su kina bila puna
gda se je iskala karta več
gda sem jenu vuru čakal v redu za karte
za *Saturday Night Fever*
a onda znovič vidim Banu v sebi
v Dudiju
v Šukiju, v Meku
vu vsakom vidim Banu
ponegda prevertim te film v glavi
i pogledam po par put onih zadnjih pet minut
gda Bane pripoveda
tega leta 1978. sem matureral
tega leta sem prvič išel po traperice v Trst
tega leta poginula je Mikica
tega leta Štrcka se замуžila v Dubrovnik
tega leta sem kupil prvu škatulu cigaret i misli kak sem odrasel
vsaki od nas nosi del Bana v sebi

sam kaj jeni valuju, drugi ne
kajti nigdo neče biti Bane
a vsi pa ga vsejeno imamo radi

BILJEŠKE

Grlom u jagode - serija od deset epizoda Srđana Karanovića i Rajka Grlića iz sedamdesetih godina koja govori o odrastanju u šezdesetim godinama, autor muzike za seriju je Zoran Simjanović; **Saturday Night Fever** - muzički film Johna Badhama iz 1977. s Johnom Travoltom u glavnoj ulozi i muzikom grupe Bee Gees; **valuju** - priznaju; **zamužila** - udala

ŠKARNICLI ZA RAČUNE

tam v Šebovom štacunu na vuglu Optujske
moglo se kupiti šezdesetih let vse na deke
i cukore i kekse, i melu i cukor
mati bi navek cukore stresla v zdelicu a škarnicl dela
v ladicu kredenca z čitabam, računi i penezi
čuvala bi škarnicle i v njih pospravlala račune gda bi ih platila
i one koje bu platila
ter je z tintenblajkom napisala na škarnicl
plačeni računi
sedeli bi v kuhnji
pila bi polehko černu kavu
ja bi namakal pol žemle v lonček z belom kavom od *Divke* ili *Kneippa*
i igral se na stolu z gumenim magaši
vse je bilo kot vusporeni film
negda me te slike zbudiju v noči
zavlečeju se v me i razlejeju kot reka v protuletje
gda nosi vse pred seboj
i beteg kaj je mati dugo nosila v sebi
i hižu kotere več ni
i ljudi koterih več ni
sam naš stol ze zeleni štokrli stoji nasred verta
vsi sedimo za njim, i živi i mertvi i spominamo se

BILJEŠKE

čitaba – dokument; **tintenblajka** – olovka čiji vrh bi se trebao prije pisanja namočiti; **Divka**
i Kneipp – Franckov prženi ječam i korijen cikoriye koji se dodaje u mlijeko (popularan u 60-
im godinama); **magaši** – patuljci; **beteg** – bolest

PSIHODELIČNI DŽUBOKS - REVISITED

And although my eyes were open

They might have just as well've been closed

Gary Brooker; Keith Reid; Matthew Fisher, A Whiter Shade Of Pale

mozek mi dela kot nekakovi psihodelični džuboks

pred jutra vsikaj zvleče z moždanov

vse nekak random

nikaj po redu

morti se čisti v tim leti

pročiščava

pa zvlači vsikaj vun v polubudnom stanju

okoli četiri zjutra

ter si razmišlam spim il ne spim

v katerom sem svetu

kmica luče čez spuščene rolete

slike se prevrčeju

sfurdani ajngeli se pariju

v juternjom vunzhajanju

ostavljaju nas v posteli

rastepene

kot del krivo posložene križalke

BILJEŠKE

A Whiter Shade Of Pale – pjesma grupe Procol Harum iz 1967., himna *Ljeta ljubavi*, jedan od najprodavanijih singlova svih vremena; **revisited** – ponovljeno (nadopuna već napisane pjesme nakon nekog vremena)

SENJAL SEM KAK ME JE FITZCARRALDO PREPELAL PREK BREGA I KAK SEM VIDEL ČERLENOGA ZISKAVAVCA V ČASU GDA JE JEMAL GLIVE AMANITE MUSCARIE

*predi jutra revolucija vesmira / v senjah mi se vse zmešalo / človek v iskanju genetske
memorije / Castaneda, Yaqui, NLO, evolucija / Altered states, čerleni ziskavavec, Amanite
muscarie, Sinucuiche, Roswell / na rubu zmed psihodelije i šizofrenije / človek z
skafanderom v glaženi cevi z meduzam / Chak Tok Ich'aaka II v njemu progovara / piramide
Tikala prideržavaju konec neba / predi erekcije velkoga praska / „bolil me mozek to
skladišče v katerom ni več mesta za pospraviti / a tulko tega sem moral nametati da zide
nutra“ / negdo me zove / zovem samoga sebe*

kak da tonem v senju a mislil sem da je pekel
gubim se med vejam kmice
kak da tonem v pekel a mislil sem da je senja
boli me mozek, to skladišče v katerom ni več mesta
sem gliljak al človek zgubljeni
tonem
duh moj kopa po preteklosti v Amazonski hosti, pragozdu
zverinjaku v črevu zemle, neprehodnomu
piče me strah
kak da tonem v pekel, a mislil sem da je senja
negdo zagubljeni v meni išče prapočetek
škura graba pela v had
čujem kak vrage tancaju
červe jeju, z kačam se pariju
roke tergaju
Rajnsko zlato topiju
smaragde v lubanju mesto joči devaju
z Alberihovim kosti bubnjaju
goli tancaju, červe bljujeju
kak da tonem v pekel, a mislil sem da je senja

sveti su se sprepleli spoda zemle
Unterwelt, Midgart
a znad njih Fitzcarraldo operu v pragozdu zdiže
za kače i škrate, gliljake
tisuč rok lađu prek brega rivaju
kak da tonem v pekel, a mislil sem da je sen

kak da tonem v senju, a mislil sem da je pekel
gubim se med vejam kmice

BILJEŠKE

boli me mozek... – *my brain hurt like a warehouse, it had no room to spare / I had to cram so many things to store everything in there* (D. Bowie) *Five Years* – pjesma Davida Bowiea iz 1972. s albuma *The Rise and Fall of Ziggy Stardust and the Spiders from Mars*; **škura** – mračna; **Rajnsko zlato i Nibelungi** – čudotvorno zlato od kojeg se može iskovati prsten koji daje veliku moć nosiocu; **Alberih** – nakazni, žaboliki Nibelung; **Unterwelt, Midgart** – jedan od tri svijeta (prebivalište ljudi); **Fitzcarraldo** – film njemačkog režisera Wenera Herzoga o Fitzcarraldu, čovjeku koji je gradio operu u srcu Amazone, priča o nadljudskim naporima i želji čovjeka za ljepotom u nepredvidivoj divljini; **ziskavavec** – istraživač; **zezvedavec** – radoznao čovjek; **Chak Tok Ich'aak II.** – kralj plemena Maya, vladar Tikala; **Altered States** – film Ken Rusella iz 1980., aluzija se odnosi na film *Izmjena stanja*; **Amanita muscaria** – sveta gljiva; **Sinucuiche** – cvjetni grm koje pleme Hinchu u svojim ceremonijama upotrebljava za prizivanje dubokih stanja pamćenja; **Castaneda** – Carlos Castaneda, peruansko-američki antropolog i pisac; **Yagui** – šaman, čovjek od znanja po Castanedi, učitelj

MEMORY MOTEL, ZAGREB 1976.

vse je bilo zahman
te čutek mi grize kosti
ni me štel ni poslušati gda sem mu pripovedal
da Stonesi imaju turneju *Black and Blue*
da imaju koncert v Zagrebu
vse je zahman gda si maloleten
generacijski jaz, ne razme me
bar sem probal nagovarati japu da me pusti na koncert Stonesa
v *Dom sportov* v Zagrebu
kak bi i *Angie* rekla
nebuju mogli reči da nisme probali
mislil sem: *vreme je na moji strani*
imam cajta, vre bum videl Stonese
na koncu vse je ponegda zahman
gda hoćeš nemreš, gda moreš več nečeš
i te čutek mi grize kosti
nigdar nisem bil na koncertu Stonesa
tej napol razlomleni glas Micka Jaggera v pesmi
Memory Motel grize mi kosti išče navek

BILJEŠKE

zahman – uzalud; **čute** – osjećaj; **nebuju mogli reči...** – prepjev stiha *they can't say we never tried* (M. Jagger; K. Richards) pjesme *Angie* grupe The Rolling Stones iz 1973.; **vreme je na moji strani** – *time is on my side* (J. Ragovay) – naziv pjesme grupe The Rolling Stones iz 1964.; **Memory Motel** – pjesma grupe The Rolling Stones s albuma *Black & Blue* iz 1976.; **i te čutek mi grize kosti** – slobodni prijevod stiha iz pjesme *Memory Motel – I keep on a feeling that's gnawing in my bones* (M. Jagger; K. Richards); **išče navek** – još uvijek

HUDA VANDA

vidiš ju, pita Edo
dok se nalukavam čez oblok varaške knjižnice
počakaj, gledim, gdo dela v juternji smeni
nema je
idemo
polehko, morti je v pelnice
počakaj
mislim da je ni
šefice delaju navek v jutro, znovič velim Ediju
idemo, veli on
zeli sme knigo z stalaže
a za nami Vanda
kaj ste to zeli, to ni kniga za deco, fačuki jeni
zgrabila je knigo
a mi sme pobegli doma
drugi den sme došli predvečer
i dobili knigo
gli i ni bila za decu
progutali sme ju
kajti knige kaj nisu za decu
imaju velke joči
i ne puščaju se z rok

BILJEŠKE

Vanda Milčetić – ravnateljica varaždinske gradske knjižnice i čitaonice, za „fačukadiju“ simbol mira, reda i tišine u knjižnici, hramu kulture, koja je u njeno doba za nas bila kao crkva, jednom riječi gđa Vanda je bila *institucija*; **pelnica** – podrum; **znovič** – ponovo

SNOČKA JE HOLLY PISALA PISMO PRIJATELICI CANDY

Holly je došla z Miamia, F. L. A.
stopirala je na putu čez U. S. A.
vusput si je pukala oberve
obrijala noge ter je on postala ona
Lou Reed, Walk On The Wild Side

gde si ve, moja prijateljica, sme vre duhi preteklosti
gde si, Candy, tvoja tenja se premika na trotoari New Yorka
vsa ta leta brez tebe su tak dolgočasno predvidliva
kam se je zgubila ona naša nepotpuna lepota
denes se mora biti tak nadveršno
nosila si Zeitgeist v sebi
pobegnimo od vsih teh škramplavih dnevv tam v kraljestvo nebu pod oblake
pronajdimo zgublene čase
se zmisliš gda sme se popele na mesec i lajale
na Petu aveniju, a v tebi se je zbudil on mali plavi dečec
pozabimo ve na vse, ve je vsejen
več nemo popravljale zube
več se nemo rihtale
spijmo dragu pijaču z kristalnih kupic
i najnovejšu mešavinu sintetičkih drog
pogledni ovi zidi letiju na nas
zpisana su naša življenja na karti vesmira, senjam te
senjam kak sme se smejale v raskalašeni jutri mladosti
v cirkvi gda nas je pričestil otec Paul
reči su se razletele po peroni cajtov
zgubljena sem na putu proti tebi
ležim v špitalu, sama, i čutim kak mi se lediju persti
senjam kak ležimo v velkoj sobi prek plavoga ekrana noči
Andy Warhool nas snema i gleda kak

ničemurnost sveta vmira polehko z nami

BILJEŠKE

Holly Woodlawn i Candy Darling - poznate kao superzvijezde iz filmova Andy Warhoola;
Candy - glumica i muza grupe The Velvet Underground, obje transgender junakinje pjesme
Walk On The Wild Side američkog umjetnika Lou Reeda iz 1972.; **nadveršje (nadveršen,**
neologizam) - savršenost; **drago** - skupo; **ničemurnost** - ispraznost

A M'ARCORD

gda bum mertev i bel
nečem vmreti kak Ćimi Barka
nečem tragiku
nečem da me vmoriju i če vre trebam vmreti
hočem vmreti kak on dečec kaj je skoro vmerl spod trafikantice
v *Amarcordu*
japa je ščera zaklal gusku na dvorišču
trag kervi na snegu
nosi trage grenkoče pospremlene v ladicam cajta
dohaja parobrod *Rex*
čakamo ga Lilica, Ćimi Barka, trafikantica i ja
suziju mi joči
z *Rexa* nam maše Beli Bora Perjar
v belom je ancugu z belim škerlakom
v morju guščjeg perja
slika postaje čerlena od kervi (vsa je od kervi)
čerlene guščje kervi
japa je ščera zaklal gusku na dvorišču

BILJEŠKE

a m'arcord (frazu koja u prijevodu znači *sjećam se* a iz koje je izveden neologizam **istog značenje - amarcord**) – naziv pjesme iz knjige napisane po scenariju filma *Amarcord* Federica Fellinija iz 1973.; **Ćimi Barka i Lilica** – likovi iz filma Živojina Pavlovića *Kad budem mrtav i beo* iz 1967.; **trafikantica** – lik prsate trafikantice iz Fellinijeva filma *Amarcord*; **Beli Bora Perjar** – lik iz filma *Skupljači perja* Aleksandra Saše Petrovića iz 1967. kojeg je glumio Bekim Fehmiu

DEŽDENI ČLOVEK

The rain falls down on last year's man,
an hour has gone by
and he has not moved his hand.

Leonard Cohen, Last Year's Man

zronil bi z dežda na motoru
videl bi ga dok sem lukal čez oblok
vre tam od kapelice Svetog Fabijana i Sebastijana
zronil bi z dežda
velečasni Joža Šmuc, motorist
v smeđom gumenom odelu
i velikim motorističkim očali
juril je dol z Voče vu varaš
nesplašljiv riter v deždu
onakov kak on riter na freski v njegovom farofu
onakov kaj bi deset pozoji z mačom prepíčil
vseznajuči vitez vežbal me matematiku
jenkrat je dovelekel spotrti Moskvič
i ostavil ga pri nam v dvorišču na par meseci
jeno celo *summer time*
a mi fačuki sme se pelali v njemu
otpirali ga, zapirali, skrivali se v njemu, v gepeku
ve sem i ja imel auto, na dvorišču, spotri
Joža Šmuc, moj prijatelj
zronil bi z megle, kak da zranja ze zelene reke
na motoru, naš deždeni človek
nosil je duhu dežda v sebi
kaj se je zavlekla v me
i v nekotera jutra
vidim njegov duh na motoru kak zranja z dežda
tam gore pri kapelici Svetog Fabijana i Sebastijana

BILJEŠKA

Last Year's Man – pjesma kanadskog pjesnika i kantautora Leonarda Cohena s albuma *Songs of Love and Hate* iz 1971., pjesnička slika ruke govori o zamrznutom trenutku

ŽENSKA KAJ JE SPIRALA LASI Z DEŽDEVNICOM

ona ne spira več lasi z deždevnicom
beršljan raste po poli
ni več kopriv po traniku, od kiseleg dežda prazna su pola
i tvoje vusnice nemaju več žmah borovic
videl sem pucku kak se penje na drevo javora
v rano jutro gda se biciklisti zaletavaju navdol
videl sem žensku kak vadi vodu z polskoga zdenca
i noseču žensku kak spira veš na potoku
negda sme stepali zvezde z susedove lipe
pospravljali posušene cvete bezge v dervenu škatulu za čaj
spotrla se slika jeseni kot steklenka meda
grejal sem roke pod curkom tople vode
posle potepanja po sejmi gda se zima zvlekla z pelnice
posle zadnjeg kruga na bicikli
one večeri gda si svoje vene spunila z rekom

BILJEŠKE

deždevnica – kišnica; **navdol** – nizbrdo

ŽIVLENJA KRUG

ozremo se ni poti nazaj, odraščamo od malih nog,
kar vrtil se vekomaj, je življenja krog

Jonie Mitchell; prepeval D. Velkaverh, The Circle Game

teca Saša nam je došla reči da ide na morje z Nenadom kajti on išče ni videl morja
došla se oprostiti od matere
rekla je da nema ravno nekaj od obleke
mater je odperla ormar i dala nje da si zbere par letnih kikli
teca Saša je z mamom delala v SDK i negdar je bila podstanarka v hiži prek nas
tam pri Končiju Levaniču, trgovačkom putniku za knjige, kaj se nigdar ni oženil i vmerl je
sam ter su ga potlam tri dni našli mertvoga (isto kak i pervu susedu i njejnoga sina)
teca Saša nam je došla reči da si na poslu moreju naručiti zimnicu od nekakove fabrike
Podgorka i da ima vsega i vsačega: kiselih vugorkov, paprike, mešane kisele šalate
dobila bu to na rate ter če mati hoče zela bu i za nas
teca Saša je došla reči da si je našla nekakovoga ne znam kaj, nekakovog umetnika, šoca,
slikara, na morju, pozvala ga je da dojde na teden k nje pa če more dopelala bi ga k nam
mater je pripravila večeru za se njih
teca Saša je došla na kavu, sama, letna ljubav je skončala ze zimom
donesla je materi sliku *Stari grad* kaj ju je naslikala Sašina sestra, slikarica
materi je bilo neugodno ter nje je ona naredila da ju zeme kajti da nekaj od nje mora imeti, a
ona ne vse nosila z seboj v grob, ionak ima išče dve
Mistine slike
teca Saša je došla predvečer k nam, pozvala nas je na kersnu slavu
tam je mati donesla flašu vina, bajadere i kavu kajti je red nekaj donesti
teca Saša ionak bu z Nenadom došla za Božič k nam na puricu z mlinci, Ferenc József kifle,
salovnjake i Linzer tortu i tak se je vsako leto zapiral išče jen življenja krug z tecom Sašom i
trampami biciklov, vertnih stolic, zimnice, vertnih malošov, gozbi
teca Saša je došla z Nenadom po mati da odidemo vsi skupa do Habulanke da im zaštopa
najlonke, išel je i japa, čakal nas je vuni pa sme se išče zprešpancerali po Staromu gradu
gde nas je poslikal
jene večeri teca Saša je javila da je Nenad vmerl v avtomobilski nesreči

teca Sašu sem zadnjič videl pri vatrogasnomu domu, v rano subotnje jutro, skuševali sme se
i razišli, ja sem z biciklom odišel na sejmišče, a ona je odšepesela zpram placa
preletiju tak v glavi slike čerlenoga bicikla *Pionir* kaj sem ga nasledil gda ga je Nenad
prerasel, slike njegovih vest i hlač, prvih *Playboyov* kaj ih je nabavil, odraščanja v njegove
obleke, v obleki kaj ih je vsako leto dovelkla Babuška
vsi ti liki i vse te slike vertiju se nenadeano
leta su prešla kot ptice prek neba v jesen
vsimi se je vre zdavna odvertel življenja krug

BILJEŠKE

The Circle Game - *Življenja krog*, pjesma Jonie Mitchell s albuma *Ladies of The Canyon* iz 1970., nadahnuti prepjev pjesme D. Velkaverha, jednog od najznačajnijih slovenskih tekstopisaca, za Necu Falk iz 2000., pjesma je objavljena na albumu *Življenja krog*;
nenadeano - nenadano

TO BE PLAYED AT MAXIMUM VOLUME PIŠE NA PLOČI LADY MARMALADE GRUPE LABELLE

Voulez-vous coucher avec moi, ce soir?

bi štela malo z menom mala...?

B. Crewe; K. Nolan, Lady Marmalade

slečite se, suvišna leta

slečite se, vse te kile kaj me mučite

zavlečimo se v kože napumpanih bicepsov i tricepsov

zbudite me, rane sedamdesete, v disku V3 z *Lady Marmalade*

zbudite me, obrnite me

Voulez-vous coucher avec moi, ce soir?

pustite *Lady Marmelade at maximume volume*

pa da duknem v škornje z visokom petom

z debelim đonom

i zableščim kot komet Garry Gliter

ili nekakovi *sexy stripper*

naj se vernem v dneve prvih polucij

gda je vse bilo jasno da sem zalublen

i da sem nagel, da pripovedam preveč

ve se skrivam pod luskom i bubrim

време nesvesno leti

ov den je brez žmaha

ova senja predugo traje

zvleči me z nje

idila je za esej

seks je Štambukova karikatura

seks je iracionalen v nekoterim leti

grimizni glasi sov zmišljaju nas da sme se daleč jeni od drugih

jene noči zavodil bu nas nekakov glas

i spili bumo gift mesto leka

našli buju naša tela sprepletена v klupko

šarenih kož od psorijaze
na koncu to bu navadni den
kak i on gda sme probali prestati kaditi

BILJEŠKE

Lady Marmalade - pjesma grupe Labelle iz 1975.; **Gary Glitter** - britanski pjevač iz doba „glam rocka“; **Davor Štambuk** - svjetski poznati karikaturist čije su se karikature objavljivane u časopisima Ici Paris, Start i drugim diljem svijeta; **gift** - otrov

NIČIJI SIN

skupla flaše po parki i smetju
žica za cigaretline i pijaču pred dučanom
v protuletje terga susedima jorgovan i cvetje po gartlicu
ter prodava pred groblem
hitili su ga z hiže
otec ga se odrekel zdavna
mladost je prespal pod mostom vu vreči
poslušal je glase reke
goli zašel pred jutro v šaš i kupal se z vilam
sirene su mu prale noge
a ribe kušuvale škrample i cecale žitek
ponegda ga zidem
zroni z megle i splaši me
imaš kaj sitnoga, veli
nosi v sebi smeh kaj skriva beteg
negda sme se vučili skupa
sam je čakal da donesem njegovem japi cipele na popravek
ter napišemo zadaču
i zginemo z bicikli tam zpram levaonici na bajere
ni njih več ni
dobro se derži za vse kaj je prešel
imel je rad pikati se
od perve tetovaže
z šestarom i tušom za likovni kaj si je delal pod velkim odmorom
gda ga vidim navek mi se čini da sme vsi pokradeni
da nam je vsemi negdo vkral mladost
morti je v prednoči pred vsemi nami gda se stišče v nekakovem haustoru
z vejom bunike v roki i ne zna za se

BILJEŠKA

škrampli - dugi nokti

KRISTALNI GLASI SE GUBIJU NA POLI ZVEZD

zespala si v sobi
zamotal sem ti svetu sličicu kaj si ju čuvala v geldtašlu
i dva *Bronhi* bombona v sajđani rupček
i del ti poskrivečki v žep kikle
rinčice su počernele, ne zlatiju se več
zglodal je i njih beteg
sam se blešči kamenje
v mojim jočmi gda te pospravlam
v kmicu, vu vremensku škatulu
v kotere buš nas išče leti čakala
(kamenje je vekivečno, mi sme sam
statisti v igri terpljenja)
porculanske figurice su vtihnule na vejami noči
duhi se iščeju po poli zvezd
kristalni glasi se gubiju znad pol oblečenih v rubaču od černih vran

BILJEŠKE

veja – grana; **rubača** – košulja

NEDELA

Oh, it's such a perfect day
I'm glad I spent it with you
Lou Reed, Perfect Day

japa bi zaklenul biciklin za štender
i pil pivo z pajdaši vsaku nedelu na klupam pri Dopši
deca bi zišla dole do reke i hitala oblutke
spustili bi se tu i tam poglet nas
i pokazati kak se oni hičeju
a da se pet-šest krat odbijeju od reke
posle bi nas poseli v košarice na guvernalu il gepektregere
i odpelali doma na nedelni obed
(juha, ocvreni picek, abšmalcane mohune na mašči od cvrenja)
za letne svetke pelali bi se na biciklini v Toplice na kupanje
tam bi stali pred štenderi i lukali nove bicikline
i senjali kak bumo jenoga dneva imeli svoj biciklin
i pelali se čez hostu do Dopše na Cocktu i spuščali se v Toplice dol

BILJEŠKA

Dopša – poznata izletnička krčma šezdesetih godina pokraj željezničkog mosta na Dravi, na međimurskoj strani

SLON I JA, SUBOTA V MORJU JOGNJA

Morti je ovi svet pekel nekoga drugoga planeta.

Aldous Leonard Huxley

Slon i ja idemo polehko doma po Trenkovi vulici
novo školsko leto je začelo
ričemo kamenje
stojimo pod drevi divlega kostajna, velkim
kot divi z debeli rokam
beremo kostajne, dva-tri za školu
ter polehko idemo dale
dim se prevrnul v oblake
val jognja oberče se v zraku
čerleni jeziki ližeju sonce
Slonu su doma sam babica i mali brat
dogovaramo se za popoldan
vatrogasna sirena para misel
negdi gori, hudo gori...

*(kerv v možđani gori, varaš gori, Sveti Florijan zvoni, z plamtečom plahtom Hudi nad
varašom nori / ti prekleti tolvaj i tat koterega su skoro na križ pri Rudi raspeli ve se fantuješ
kaj su te zlemali, kokošar fantlivi pravicu kroji siromaku / v žveplenom bednju kuha, meša
jognjenu juhu ter kuri / jogenj je na parmi vužgal i pobegel)*

Slon i ja idemo polehko doma po Trenkovi vulici
došel bu popoldna k meni
ričemo kamenje, idemo poglet gde gori
stojimo pred Slonovo lesom
tisuč jezikov govori

tisuč jezikov liže Slonovu sobu, štalu, senik, pajčke
nigdo nemre živinu vun več pustiti, zvleči
grede opadaju, pucaju črepi, seno cverči
gori obleka, goriju knjige, televizor i radio
gori obed, mleko je prekipelo, čušpajz se sprekuhal

*(v jognju krave, kokoši, Đurek i Katica, ptice, kifle, špek i klobasice, postele, gače, ormari,
gujdeki, rubače, stare natikače, gumene škornje, poštirkane plahte, vanjkuši, steklo i tanjuri,
seno, jarem i kola, cipeliši i perike, vrata i obloki, svete slike, najža, kokoši zaperte v škednju
kokodačuju; nemi film, negdo je hitil vračstvo / poldan je, sonce visoko znad rafunga gleda
hižicu, škedenj, vse v jognju, vse v jognju, slika je v joku zmeržnjenog jognja zastala)*

Stojimo kak drveni kipi, ne čutimo več noge
jeziki se igraju spod sunca
pekel se odperl spod neba
Slon i ja idemo dale po Optujski vulici
polehko, kak da imamo sto let
mali dečec deršče, deršče dečec
greje rokice na soncu, greje rokice na jognju
i njha se na mestu pred lesom

nad nami črleno-zlatna ptica kriči
hineni, hineni... ja sem fenix koteri lovi požigalce... hineni, hineni

BILJEŠKE

Slon – školski prijatelj; **hineni, hineni** – (hebr. hee-neh-nee) evo me; **fantuješ se** – svetiš
se; **bedenj** – kaca; **ja sam fenix koteri lovi požigalce** – slobodna interpretacija *I am a
phoenix who runs after arsonists*. (Saul Bellow)

V MOJU KUMICU I MENE ZAVLEKLA SE DUHA FRIŠKOGA BEZJAKOVOGA KOŠČIČNOGA OLJA

denes sem ju videl pri zaperte Bezjakove oljare
stara kumica riva po vulici bicikl na plac
kak i puno let vnazaj gda se mlada pelala z smehčecom
na istom biciklinu punom cvetja, mladoga luka i šalate
i dišala duhu friškoga koščičnoga olja kak i ja gda sem tud išel
v školu
denes si je mislila kak je sam rafung oljare starejši od nje

BILJEŠKE

Bezjakova oljara – prva varaždinska tvornica bučinog ulja koja je radila od 1917., poznata kao Bezjakova uljara; **letele** – brzo se vozile na biciklima

NEMREŠ NAVEK IMETI SE KAJ HOČEŠ

*iščeš se na nemirnim puti zagubljenim vu vremenu / pleziš po poli kopriv v nekakovem
nerazumnem kaštigovanju samoga sebe / delaš si korunu od drača, stričaki i ternjem / kral
si, nigdar nesi znal stati / nesi se pokajal, nesi požalil za vse zlo kaj si napravil / gazil si, gazil
reči i dela / vse okoli sebe / sam sebi si bil dovolen v svojem vesmiru / sam ti, najbolši,
zebrani / premisli si / mrti negde v malomu vesmiru kaj ga poskrivečki nosiš v žepu išče se
skriva serce gerlice*

nemreš navek imeti vse kaj hočeš, veliju ljudi
nemreš navek imeti vse kaj hočeš

*lakokomost te sprožderla / politika vničila / kaj si štel, to si 'mel / kaj si snel, to si zel /
hudom dušu si prodal / da bi vse zafučkal / zarajtal / vničil vse kaj si mogel / komu i gda si
pomogel / če si pomogel, zakaj si pomogel a komu odmogel*

nemreš navek imeti vse kaj hočeš
nemreš navek imeti vse kaj hočeš

nemreš navek imeti vse kaj hočeš, dirigeral je hudič
nemreš navek imeti vse kaj hočeš
nemreš navek imeti vse kaj hočeš

BILJEŠKE

You Can't Always Get What You Want – naziv pjesme grupe The Rolling Stones
(tekstualno i sadržajno pjesma je različita); **nemreš navek imeti vse kaj hočeš** – stara
izreka; **kaštigovanje** – kažnjavanje; **koruna** – kruna; **stričak** – čičak; **hudi, hudič** – vrag

DODATEK ZABADAV

BONUS DODATEK

V bonus dodatku sem dodal nagrajene verse kaj do ve nesu bili tiskani niti v jeni od mojih knjig (a del su knjige kak citati i vklapaju se v konceptualni okvir i tematiku knjige).

Kak sem vporabil del od pesmi *sen I*, *sen II*, *apocalyptic* i *apocalypso*, oni su dodatek knjigi v kompletni verziji.

BILJEŠKA

bonus dodatak – pojam iz rock muzike kada autor/glazbenik na nekom od albuma objavi jednu ili dvije skladbe u drugačijim/novim verzijama kao iznenađenje (*bonus tracks*) iz marketinških ili nekih drugih razloga (po normalnoj cijeni ploče) ili uz ploču doda kao poklon singl ploču s više pjesama

FILM NOIR 4.

zbudi me zvuk z vulice
vsega natečenog
i pospanog
kermežlivog
v umornu lusku dneva zapletenoga
mamurno i plavo jutro brez vesti z radija
brez kofeina
brez glasov v hiži
prekrijem se prek glave
štel bi da me vloviju senje
da ležim išče malo
da ne pozabim da sem v duši išče dečec
kaj zna senjati

BILJEŠKA

film noir 4., Recital suvremenog kajkavskog pjesništva „Dragutin Domjanić“, Zelina 2018.,
3. nagrada

VERTIGO I

zaherđali sem soldat v obleki ufanja
spozableni električni harcer
folirant kaj se karta z rečmi
ajngel gvardijan podrezanih kreluti
kaj senja da je človek, da je astronaut
ja sem Jezušov kauboj
vu večnomu rodeu z samim seboj
šaman vu vunzahajanju z svoje kože

ti spiš i ne čutiš moje nemire
ponegda gda se zbudiš švindla ti se
prekriješ nas z tuhicom punom komušinja
puščaš senje naj se paseju v kuruzišču
vrisek skrivleš v znutrenju samine

VERTIGO III

rekla si: ovo je hiža propuha
vsaku tvoju reč veter raznese po svetu
šepeče hosti nemirnoj od naših senj
lampam, pijanim pticam, kumicam na placu, staromu pilku
železničarim za šankom
bankarim v ancugima z mrenom v jočmi
vtapaju se v krugi vode naši obrazi
zgublene ptice iščeju gnezda
rekel bi ti neku norost
iskal od tebe nemoguče
ne znam kaj je z menom
morti sem sam žejen dežđa
ter vužigam male luči v noči
pa šepečem:
tvoj sem pozoj
tvoj sem greh
tvoje sem smeh
tvoj pozabek
i vse bu zjutra za nič
sam po dvorišču bu dukal zmokli ptič

BILJEŠKA

vertigo III, Recital suvremenog kajkavskog pjesništva „Dragutin Domjanić“, Zelina 2019.,
nagrada časopisa Kaj

SENJA I

sediš v plavi sobi
razglednica v obloku pripoveda
o otoki i morju
merzlina dohaja z vesti
kaj ih šepeče ščerbavi prorok
divizije brezposlenih zgubile su se v kmici
morti je konec sveta
preobračaš v misli
kaj postaju zeleni vir
senjaš o maloj ptici
i mehjemu dlanu
o aeroplanu i zgubljenomu dnevnu
polehko nestaješ v senci na zidu
gliljak se gosti v fajtni posteli
i pije tvoju karv za večeru

SENJA II

pred zorju gibaju se zidi sobe
zamusikani ajngeli lučeju čez plave obloke
tiskaju me z bitja vun
glasi lajharov i tatov mešaju se v kotlu dneva
neonski veter pomeče misel
spod merzle postele od listja sumra se skriva
nestrplivi maloši šepečeju
pripoved o zgubljenomu kraljevstvu
hrepenenje išče svetlost vu vodi
z žoltara srebro se razlije
jalnuš skriva glas hamižen
gdo to vmira pod križom
na beli risi zgaženi cucek metalni oroslani raznašaju čreva
po mertvi cestam
černe flundre lajeju na mesec
nevidinčiči putujejo čez sive oblake
sprali bi žuč z lica zemle
ter stepaju pelinsneg
na peklare, fakine, kavrane
na maloše, herčka i kerta

zgubila se cesta, zgubil se lucki obraz
gde je ve bitek, gda nas ščipa mraz

BILJEŠKE

nevidinčič – duša nekrštenog, nezakonitog djeteta, ubijenog u porodu ili još u majčinoj utrobi, koja noćima luta svijetom u obliku svijetleće kugle tražeći izbavljenje, smirenje;
senja II, Recital suvremenog kajkavskog pjesništva „Dragutin Domjanić“, Zelina 2012., 3. nagrada

APOKALYPSO

hudi se gosti v rajski sliki
načerčkani Sikstini
v sfumata meglini
vu vsaki sliki zviraju čudni liki
grifon riga žvepleni zrak
hudoga me lovi krak
zvleče z mene malo kmice
zima štrika rukavice
golo pole, bele ptice
zgubil jesem lice
curi kerv z beloga križa
briždi sneg kot riža
hladetina moždanov
ponorela tanca
v snegu več ni tragov
scuknul se hudi z lanca
v drobu noge smače, repaču gasi
ter se smeje, več ga neje
dekle lubi pa se zgubi
tanca, nori z tri neveste
jaši križ sred ceste
ogenj gerli četiri hiže
veter hudom pete liže
kača mu po telu gmiže
goruči turenj nebo para
na jognjišču ne več žara
ne več žara, ni več žara
gda on po zemli hara

BILJEŠKA

apokalypso, Recital suvremenog kajkavskog pjesništva „Dragutin Domjanić“, Zelina 2011.,
2. nagrada

APOCALYPSO I

beli prah nosiju tri krala
bludiju po orsagu od pet, šest rali
nosiju betega koren
bitek vničen, vmoren
žveplaju vino z svetega Grala
v hiži lotrije ni cesarskega bala
meštri su zvlekli hude meštrije
vino cikne v oštarije
vekivečni himbeniki
kerv pretačeju v pivnici
vmivaju nad kadaveri ruke
se skrivaju z lepim rečmi
popevka brez glasov, pelinvoda, kesni film
černi kajzer po cesti hoda
čuješ javk lisice, matere narekaju ze zornice
v sebi nosiš vračtvo, nore slike
Hieronymus Bosh
spleli se želva, riba, maloš
z jezikom pobiraš vapno, z njim posipavaš svoju reč
prokletstvo ti zapisano v duši
jognjeni turenj se ruši
z tebe zvira kmica, v černom joku mrena
popevka žuhka, stekla
nemreš ze zemelskoga pekla vun
človek nosi kervavi klun
v zasedi te čaka nori Hun
križ od oreha, orgule, *Toccata* od Bacha
ze zvezdanih vrat išče jena rata jognja i straha

ELEKTRIČNI JEZUŠ

mertve ribe plavaju čez moje moždane
koteri postajeju zeleni vir
zaverček pun keršlov
i gutaju misel, reč, ščuku, klena
v te igri
v tem iskanju plena
rastačem miseli v reku
zahman se paščim
vse je isto
tak sem jaden v svojem znutrenju
kotero nigdar nesem spoznal
tak sem sam v svojem hrepenenju
v peklenkom terpljenju
ja sem zgubljeni šepetalec vetra kaj vupija glase
tvoj mali metalni guru
koteri posluša hude base
i šepeče ti: pazi na se
električni Jezuš stoji na vuglu
čkomeča tenja žmiri i posluša
duh v zhajanju
sami sme
Jezuš i ja
z mojih oči curiju molitve
nosim dušu spraznjenu od greha
keršli me pikaju
senje bežiju
sim-tam, sim-tam
dalko nekam
kak i navek
vsikam, nikam
a Jezuš stoji na vuglu sam
i svetli v kmici

BILJEŠKE

zaverček – zametak; **keršlov** – nemira; **zahman** – uzalud; **paščim** – trudim; **električni**
Jezuš, Recital suvremenog kajkavskog pjesništva „Dragutin Domjanić“, Zelina 2017.,
nagrada Dragutin Domjanić

Tomislav Ribić

Rođen 1959. u Varaždinu. Diplomirani je ekonomist. Pjesme su mu uvrštavane u antologije i preglede kajkavske poezije, nagrađivane te prevedene na njemački, engleski, talijanski i makedonski jezik. Drama *Prizemlje* prevedena je na njemački jezik.

Dobitnik je niza nagrada: od nagrada za najbolju zbirku pjesama/književno djelo kao što su nagrade Zvonko Milković, Kamov, Tea Benčić Rimay, druge nagrade na natječaju MH Osijek za novo prozno djelo, do tridesetak nagrada za pjesme i pjesničke cikluse na standardu i kajkavskom jeziku. Finalist je Nagrade Drago Gervais 2023. godine.

Objavio: *Aztlan* (poezija, 1997); *Zapisci anđela* (poezija, 1999); *Američki sen* (poezija, 2002); *Osjećam melankoliju* (s Lanom Derkač i Radetom Jarkom, poezija, 2003); *Ribočuvareva djeca* (poezija, 2003); *Madona na prozoru* (kratke priče, 2016); *Odhajanja* (poezija, 2017); *Sirene/otoci* (poezija, 2021); *Dve rali zmeržnjenoga jognja* (poezija, 2022); *Koordinate straha/Dijagrami nestajanja* (pjesme u prozi, 2023); *Otočki blues* (prozni zapisci, 2025).

Biblioteka Online

knjiga 293

Tomislav Ribić**DVE RALI ZMERŽNJENOGA JOGNJA**

treće, izmijenjeno izdanje

© 2026 Tomislav Ribić

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2026

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Glavni urednik

Krešimir Pintarić

Urednik

Tihomir Dunderović

Fotografija

Tolga Aslantürk / Pexels.com

Objavljeno

12. travnja 2026.

ISBN 978-953-374-441-4 (HTML)

ISBN 978-953-374-442-1 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-374-443-8 (PDF)

Prvo izdanje

Varaždinske Toplice : Tonimir : Matica hrvatska, Ogranak Varaždinske Toplice ; Varaždin : Matica hrvatska, Ogranak Varaždin, 2022.

Knjiga je objavljena uz financijsku podršku Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske i Grada Zagreba. Mišljenja izražena u ovoj knjizi odražavaju isključivo mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajališta ustanova koje pružaju financijsku podršku.